

RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE ZALIHE PROIZVODNJE I GOTOVIH PROIZVODA NA PRIMJERU PODUZEĆA PLAMEN D.O.O.

Marčinković, Magdalena

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic in Pozega / Veleučilište u Požegi**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:112:612419>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-14**

VELEUČILIŠTE U POŽEGI
STUDIA SUPERIORA POSEGANA

Repository / Repozitorij:

[Repository of Polytechnic in Pozega - Polytechnic in Pozega Graduate Thesis Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U POŽEGI

STUDENT: MAGDALENA MARČINKOVIĆ, MBS: 7622

RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE ZALIHA PROIZVODNJE I GOTOVIH PROIZVODA NA PRIMJERU PODUZEĆA PLAMEN d.o.o.

ZAVRŠNI RAD

Požega, 2019. godine.

VELEUČILIŠTE U POŽEGI

DRUŠTVENI ODJEL

PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ RAČUNOVODSTVO

**RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE ZALIHA
PROIZVODNJE I GOTOVIH PROIZVODA NA
PRIMJERU PODUZEĆA PLAMEN d.o.o.**

ZAVRŠNI RAD

IZ KOLEGIJA RAČUNOVODSTVO ZA PODUZETNIKE II

MENTOR: dr.sc. VERICA BUDIMIR, prof. v.š.

STUDENT: MAGDALENA MARČINKOVIĆ

Matični broj studenta: 7622

Požega, 2019. godine

SAŽETAK:

Zalihe su kratkotrajna imovina nekog poduzeća, vode se po trošku nabave. Trošak nabave čini kupovna cijena uvećana za ovisne troškove. Zalihe u proizvođačkom poduzeću se dijele na zalihe sirovina i materijala, gotovih proizvoda i proizvodnje u tijeku. U proces proizvodnje ulaze zalihe sirovina i materijala koji postaju proizvodi. Za svaki trošak koji je nastao u procesu proizvodnje mora postojati knjigovodstvena isprava. Podatci o troškovima u procesu proizvodnje obrađivani su u dnevniku, glavnoj knjizi i analitičkim evidencijama. Zalihe se vode po metodama FIFO (prva cijena ulaza – prva izlaza), LIFO (posljednja cijena ulaza – prva izlaza), prosječnih ponderiranih cijena (PPC) i po standardnim cijenama.

Zalihe se evidentiraju u osnovnim poslovnim knjigama, dnevniku i glavnoj knjizi i u analitičkim evidencijama. Od financijskih izvještaja zalihe proizvodnje i gotovi proizvoda najviše utječu na bilancu i račun dobiti i gubitka. U bilanci se zalihe nalaze u kratkotrajnoj imovini koje prilikom prodaje ulaze u račun dobiti i gubitka kada se evidentiraju prihodi od prodaje i nakon toga se smanjuju zalihe koje se evidentira kao rashod prodanih proizvoda, a razlika je marža za poduzeće.

U poduzeću Plamen d.o.o. zalihe proizvodnje i gotovih proizvoda vode se prema planskim cijenama koje se pri obračunu proizvodnje svode na stvarni trošak kroz odstupanja od planskih cijena.

Ključne riječi: zalihe proizvodnje u tijeku, zalihe gotovih proizvoda, proizvodnja.

SUMMARY:

Stocks are current assets of a company, which follow the supply cost. The supply cost is made up out of the purchase price increased by the dependent costs. Stocks in the manufacturing company are divided into inventories of raw materials and materials, finished goods and work in progress. The process of production includes the inventory of raw materials and materials that become finished goods. There have to be accounting records for any costs incurred in the production process. Data on production costs are processed in the journal, general ledger and analytical records. Inventories are carried by FIFO (first-in, first-out), LIFO (last-in, first-out), weighted average and at standard prices.

Inventories are recorded in basic business records, journal, general ledgers and in analytical records. Out of the financial accounts, the production stocks and inventory of finished goods affect the balance sheet and the profit and loss account the most. Within the balance sheet, stocks are part of the current assets which, when they are sold, are included in the profit and loss account when sales income is recorded and subsequently the stocks recorded as the cost of sales are reduced, and the resulting difference is the margin for the company.

At Plamen d.o.o. the stock of production and finished products is carried out according to the planned prices which, at the calculation of production, are reduced to the actual cost by deviation from the planned prices.

Key words: in-process inventory, inventory of finished goods, production.

SADRŽAJ:

1. UVOD	1
2. PRAĆENJE ZALIHA U PROIZVODNJI	2
2.1. Zalihe proizvodnje i gotovih proizvoda	2
2.2. Proizvodnja	4
2.2.1. Zalihe u proizvodnji.....	5
2.2.2. Obračun proizvodnje i utvrđivanje cijene proizvoda	6
2.3. Metode praćenja zaliha i primjeri	9
3. ZALIHE U POSLOVNIM KNJIGAMA	12
3.1. Zalihe u osnovnim poslovnim knjigama te utjecaj na pomoćne poslovne knjige	13
3.2. Zalihe na skladištu	16
3.3. Prodaja gotovih proizvoda	18
3.4. Računovodstveno praćenje rashoda i prihoda od zaliha	21
4. ZALIHE PROIZVODNJE I GOTOVIH PROIZVODA U FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	22
4.1. Zalihe u bilanci	22
4.2. Utjecaj zaliha na račun dobiti i gubitka	24
4.3. Zalihe i ostali financijski izvještaji	25
4.4. Utjecaj zaliha na financijski rezultat.....	26
5. RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE ZALIHA PROIZVODNJE I GOTOVIH PROIZVODA U PODUZEĆU PLAMEN D.O.O.	27
5.1. Općenito o poduzeću.....	27
5.2. Zalihe proizvodnje i gotovih proizvoda u poduzeću Plamen.....	27
5.3. Zalihe i knjigovodstvene isprave prilikom ulaza i izlaza zaliha iz skladišta	28
5.4. Zalihe u financijskim izvještajima u poduzeću Plamen.....	32
5.4.1. Zalihe proizvodnje i gotovih proizvoda u bilanci od poduzeća Plamen d.o.o.....	32
5.4.2. Zalihe proizvodnje i gotovih proizvoda u RDG – u od poduzeća Plamen d.o.o.	33
6. ZAKLJUČAK	34
LITERATURA	35
POPIS TABLICA.....	37
POPIS SHEMA	37
POPIS SLIKA	37
POPIS FORMULA	38
POPIS PRILOGA.....	38
KRATICE.....	39

1.UVOD

Za izradu završnog rada odabrana je tema Računovodstveno praćenje zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda na primjeru poduzeća Plamen d.o.o. Zalihe proizvodnje i gotovih proizvoda su najvažnija stavka za proizvođačka poduzeća, zalihe su kratkotrajna imovina poduzeća, koja se prilikom prodaje obrnu u novac.

Cilj ovog završnog rada je ukazati na praćenje zaliha u proizvodnji, pokazati metode praćenja i vrednovanja zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda, pokazati evidentiranje zaliha u poslovnim knjigama, objasniti utjecaj zaliha na poslovne knjige te opisati evidentiranje zaliha u poduzeću Plamen d.o.o.

U prvom poglavlju definiraju se zalihe proizvodnje i gotovih proizvoda, opisuje se proizvodnja u tijeku tj. tijekom proizvodnje, te se objašnjava knjiženje zaliha u procesu proizvodnje. Navode se metode praćenja zaliha, te se navode primjeri i objašnjavaju prema svakoj metodi praćenja zaliha.

U drugom poglavlju se opisuju zalihe u poslovnim knjigama, opisuje se utjecaj zaliha na poslovne knjige te se navode primjeri i objašnjava se evidentiranje zaliha u osnovnim i pomoćnim poslovnim knjigama, navodi se primjer knjiženja prodaje zaliha u dnevniku, u radu se objašnjava i kada se knjiže prihodi prodanih proizvoda, te evidentiranje rashoda za prodane proizvode.

U poglavlju četiri opisuje se utjecaj zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda na financijske izvještaje. Te je na primjeru prikazano evidentiranje zaliha u bilanci i računu dobiti i gubitka. Zatim se opisuje utjecaj zaliha na financijski rezultat ovisno o metodi vrednovanja i o metodi praćenja zaliha.

Na kraju rada u praktičnom dijelu na primjeru poduzeća Plamen objašnjeno je evidentiranje zaliha iz knjigovodstvenih isprava prilikom ulaza zaliha na skladište i prilikom izlaza zaliha sa skladišta. U radu su još navedeni utjecaji zaliha u financijskim izvještajima u poduzeću Plamen d.o.o.

2. PRAĆENJE ZALIHA U PROIZVODNJI

Zalihe su kratkotrajna imovina, nalaze se u Bilanci u kratkotrajnoj imovini. Prema Gulinu i Žageru (2010: 268) kratkotrajna imovina je imovina koja ispunjava sljedeće uvjete:

- očekuje da će se realizirati ili se drži za prodaju ili potrošnju u redovnom tijeku poslovanja,
- primarno se drži za trgovanje,
- očekuje se da će se realizirati unutar godinu dana,
- novac ili novčani ekvivalenti će se razmijeniti ili upotrijebiti unutar godinu dana.

Kratkotrajna imovina određena je prema vremenskom i funkcionalnom kriteriju. Prema vremenskom kriteriju za kratkotrajnu imovinu važno je razdoblje u kojemu će se pretvoriti u novac, a prema funkcionalnom važno je da li se imovina utroši u jednom proizvodnom ciklusu ili više proizvodnih ciklusa. Prema Gulinu i Žageru (2010:62) kratkotrajna imovina se pojavljuje u obliku:

- zaliha
- potraživanja,
- financijske imovine, te
- novca u banci i blagajni.

Zalihe su imovina nekog poduzeća, u bilanci se najčešće evidentiraju prema trošku nabave.

$TROŠAK\ NABAVE = KUPOVNA\ CIJANA + OVISNI\ TROŠKOVI$

2.1. Zalihe proizvodnje i gotovih proizvoda

Zalihe u proizvođačkom poduzeću se dijele na zalihe gotovih proizvoda, proizvodnje u tijeku, te zalihe sirovina i materijala. Zalihe gotovih proizvoda obuhvaćaju proizvodi koji su završeni u proizvodnji i namijenjeni su prodaji. Zalihe proizvodnje u tijeku čine proizvodi koji su u procesu proizvodnje i nisu još završeni. Zalihe sirovina i materijala obuhvaćaju sirovine i materijal koji se koriste u proizvodnji.

ZALIHE PROIZVODNJE U TIJEKU:

Prema razini dovršenosti proizvoda zalihe se mogu podijeliti na:

- a) proizvodnju u tijeku,
- b) nedovršene proizvode,
- c) poluproizvode te
- d) gotove proizvode.

„Nedovršeni proizvodi jesu rezultat završetka određenog stupnja započete proizvodnje nekog proizvoda. Najčešće se ne iskazuju posebno već su sastavni dio proizvodnje u tijeku. Nedovršeni proizvodi nemaju uporabnu vrijednost i vraćaju se u proces proizvodnje kako bi se dovršili u gotov proizvod.“ (Brkanić et. al., 2014: 862)

„Poluproizvodi su učinci proizvodnog procesa s djelomičnom dovršenošću čiji je stupanj viši od nedovršenih proizvoda. Poluproizvodi mogu već i na tom stupnju imati i određenu uporabnu vrijednost. Oni se mogu vratiti u proizvodni proces kako bi se dovršili prema pojedinačnim zahtjevima kupaca, mogu se ovisno o narudžbi spajati s drugim poluproizvodima u gotov proizvod.“ (Brkanić et. al., 2014: 862) Poluproizvodi se mogu prodavati kupcima.

Zalihe nedovršenih proizvoda i poluproizvoda vrednuju se po trošku zaliha ili po neto utrživoj vrijednosti, uzima se u obzir što je niže. Ako se nedovršeni proizvodi i poluproizvodi vrednuju po trošku zaliha, u trošak zaliha se uključuje trošak direktnog materijala, direktnog rada i opći troškovi proizvodnje. Nedovršeni proizvodi i poluproizvodi u računovodstvu se nalaze u analitičkoj evidenciji i glavnoj knjizi. U analitičkoj evidenciji se evidentiraju po vrsti, količini i vrijednosti, a u glavnoj knjizi se evidentiraju/knjiže po vrijednosti. Da bi se podatci mogli evidentirati u računovodstvu postoje knjigovodstvene isprave, koje služe da bi se evidentirao ulaz ili izlaz zaliha nedovršenih proizvoda ili poluproizvoda u skladište. Knjigovodstvene isprave koje prate ulaz ili izlaz zaliha nedovršenih proizvoda ili poluproizvoda su:

- a) predatnica,
- b) izdatnica,
- c) otpremnica.

Prema Brkaniću et.al. (2014: 862) predatnica poluproizvoda je isprava kojom se poluproizvode prenosi iz pogona u skladište, te se pri tome obavlja kontrola kvalitete poluproizvoda. Izdatnica je isprava koja prati izlaz proizvoda i poluproizvoda iz skladišta, izdaje se kad se poluproizvode izdaje sa skladišta u pogon radi dovršavanja novog proizvoda. Otpremnica je isprava koja prati izlaz poluproizvoda iz skladišta, kada se proizvodi predaju u doradu kod vanjskog pružatelja usluge ili kad se poluproizvodi prodaju kupcu. Uz otpremnicu se ispostavlja račun.

ZALIHE GOTOVIH PROIZVODA:

Zalihe gotovih proizvoda nalaze se u kontnom planu RIF na skupini 63. Kada gotovi proizvodi dođu u skladište završava ciklus proizvodnje i gotovi proizvodi prelaze u ciklus prodaje. Troškovi koji nastanu vezano za prodaju idu na troškove razdoblja, a ne idu na troškove proizvodnje. Gotovi proizvodi se evidentiraju u analitičkom knjigovodstvu i u glavnoj knjizi. U analitičkom knjigovodstvu se gotovi proizvodi bilježe po vrsti, količini i vrijednosti. Zalihe se u analitičkom knjigovodstvu vode prema metodama prvi ulaz - prvi izlaz (FIFO), posljednji ulaz - prvi izlaz (LIFO), prosječnih ponderiranih cijena (PPC) ili metodom standardnih cijena. U glavnoj knjizi se evidentira vrijednost zaliha. U glavnoj knjizi se vidi vrijednost zaliha na stanju, te se evidentira njihovo smanjenje ili povećanje.

Knjigovodstvene isprave koje služe za evidentiranje ulaza gotovih proizvoda na skladište su:

- Predatnica – isprava koja prati predaju gotovih proizvoda iz proizvodnje u skladište gotovih proizvoda.
- Međuskladišnica – isprava koja prati gotov proizvod prilikom ulaza gotovog proizvoda na skladište iz jednog skladišta u drugo, unutar poduzeća,
- Inventurna lista – u slučaju kada je utvrđeno stvarno stanje gotovih proizvoda na skladištu veće od računovodstvenog stanja.

Knjigovodstvene isprave koje služe za evidentiranje izlaza proizvoda iz skladišta su:

- Međuskladišnica – isprava koja služi za izlaz proizvoda iz jednog skladišta u drugo,
- Povratnica – služi za povrat proizvoda iz skladišta u proizvodnju, zbog dorade gotovog proizvoda,
- Inventurna lista – sastavlja se kada je utvrđeno stvarno stanje gotovih proizvoda manje u odnosu na računovodstveno stanje,
- Otpremnica – izdaje se kada se gotovi proizvodi prodaju kupcu.

2.2. Proizvodnja

Proizvodnja se prema RIF-ovom kontnom planu nalazi na skupini 60. Na skupini 60 evidentira se proizvodnja prema troškovima koji se mogu uračunati u vrijednost zaliha proizvodnje. Saldo na računima konta 60 na kraju obračunskog razdoblja je nedovršena proizvodnja. Na kontu 60 se prati proizvodnja u tijeku, završena proizvodnja te stanje nedovršene proizvodnje.

2.2.1. Zalihe u proizvodnji

Kod proizvodnog poduzeća da bi se u proizvodnji proizvele zalihe gotovih proizvoda ili nedovršene proizvodnje, prvo se moraju utrošiti u proizvodnji zalihe sirovina i materijala. U procesu proizvodnje nastaju i drugi troškovi kao što su troškovi osoblja i režije koji se na kraju uračunavaju u cijenu te svi troškovi skupa čine zalihe proizvodnje.

Primjer broj 1 – Knjiženje zaliha u procesu proizvodnje

Početno stanje zaliha sirovina i materijala je 7.500 kuna.

1. Utrošeno je 3.600 kn zaliha sirovina i materijala.
2. 1.100 kn zaliha sirovina i materijala odlazi na troškove proizvodne režije.
3. Troškovi proizvode režije iznose 10.140 kn.
4. Troškovi osoblja (zaposlenika) iznose 10.260 kn.
5. Prijenos troškova osnovnog materijala u proizvodnju.
6. Prijenos troškova osoblja u iznosu 8.400 kn na proizvodnju.
7. Prijenos troškova osoblja 2.200 kn i troškova proizvodne režije 11.240 kn na proizvodnju.
8. Dovršeno je 17.880 kn proizvodnje u tijeku i preneseno na zalihe gotovih proizvoda.

Shema broj 1 - Knjiženje zaliha u procesu proizvodnje

<u>310 – Zalihe sirovina i materijala</u>		<u>401 – Troškovi proizvodne režije</u>	
So	7.500,00	3.600,00 (1)	(2) 1.100,00 11.240,00 (7)
		1.100,00 (2)	(3) 10.140,00
Sk	2.800,00		
<u>400 – Osnovni materijal</u>		<u>600 - Proizvodnja</u>	
(1)	3.600,00	(5) 3.600,00	17.880,00 (8)
		(6) 8.400,00	
		(7) 13.440,00	
<u>470 – Troškovi osoblja</u>		<u>630 – Gotovi proizvodi</u>	
(4)	10.260,00	8.400,00 (6)	(8) 17.880,00
		2.200,00 (7)	

Prilagođeno prema Brkanić et.al., (2012: 898)

U shemi broj 1 vidljivo je početno stanje zaliha sirovina i materijala, koji se troše u procesu proizvodnje to knjižimo preko razreda 4, zatim se prenose na konto 600 - zalihe proizvodnje svi troškovi (utrošak sirovina i materijala, trošak osoblja i trošak proizvodne režije) koji su nastali u procesu proizvodnje. Kada proizvodnja završi i kada se proizvodi uskladište troškovi nastali u procesu proizvodnje prenose se na zalihe gotovih proizvoda.

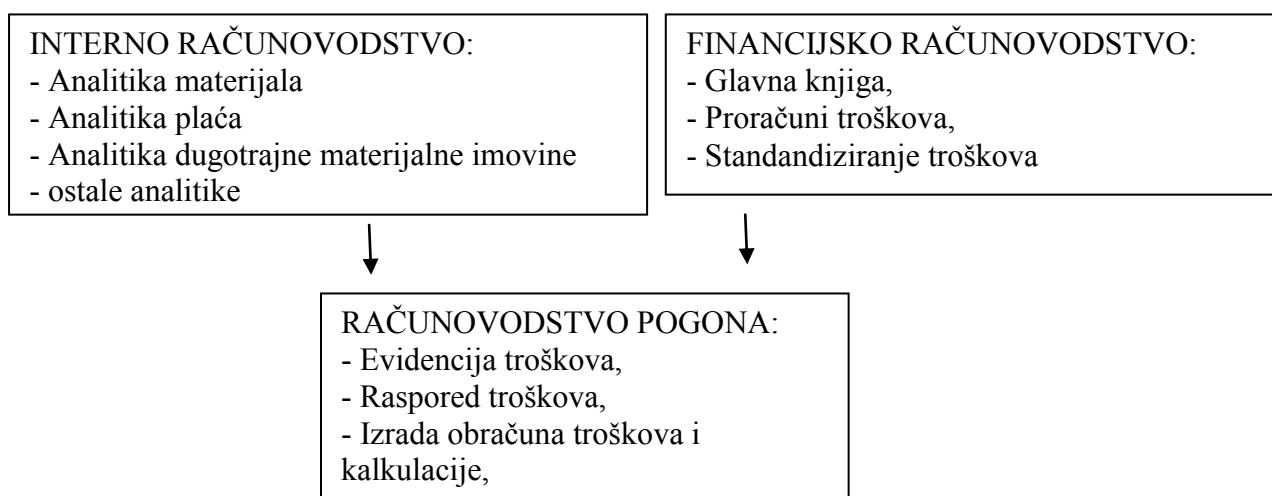
2.2.2. Obračun proizvodnje i utvrđivanje cijene proizvoda

Podatke o troškovima uloženima u proizvodnju nalazimo u glavnoj knjizi u razredu 4 kontnog plana. Troškovi za potrebe obračuna ulaganja u proizvodnju razrađeni su u računovodstvu pogona to je interno računovodstvo. Prema Brkaniću et. al. (2014: 808) zadaća računovodstva pogona je :

- prikupiti podatke o vrstama nastalih troškova u vezi s ulaganjima u proizvodnju,
- razvrstati podatke o troškovima na mjesta i nositelje,
- izraditi obračun troškova uloženi u proizvodnju,
- izraditi kalkulaciju cijene proizvoda, te
- unijeti u radni nalog podatke o stvarnim troškovima te analizirati odstupanja od ciljanih troškova.

Za svaki trošak koji je nastao u procesu proizvodnje mora postojati knjigovodstvena isprava. Podatci o troškovima u procesu proizvodnje obrađuju se u glavnoj knjizi i analitičkim evidencijama.

Shema broj 2 - Izvori podataka za obračun proizvodnje

Prilagođeno prema Brkanić et. al. (2014: 810)

Iz sheme broj 2 vidljivo je da se izvor podataka za obračun proizvodnje i za utvrđivanje cijene zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda nalazi u financijskom računovodstvu i ostalim internim računovodstvima poduzeća. Troškovi koji nastanu u procesu proizvodnje raspoređuju se na zalihe gotovih proizvoda elementima kalkulacije. Usporedno s knjiženjem obračuna u glavnoj knjizi radi se i obračun u računovodstvu pogona.

„Raspored troškova ulaganja u proizvodnju izrađuje se za odabrano razdoblje poslovanja, a obvezno za poslovnu godinu, i to prije sastavljanja financijskih izvještaja.“ (Brkanić et. al., 2014: 810)

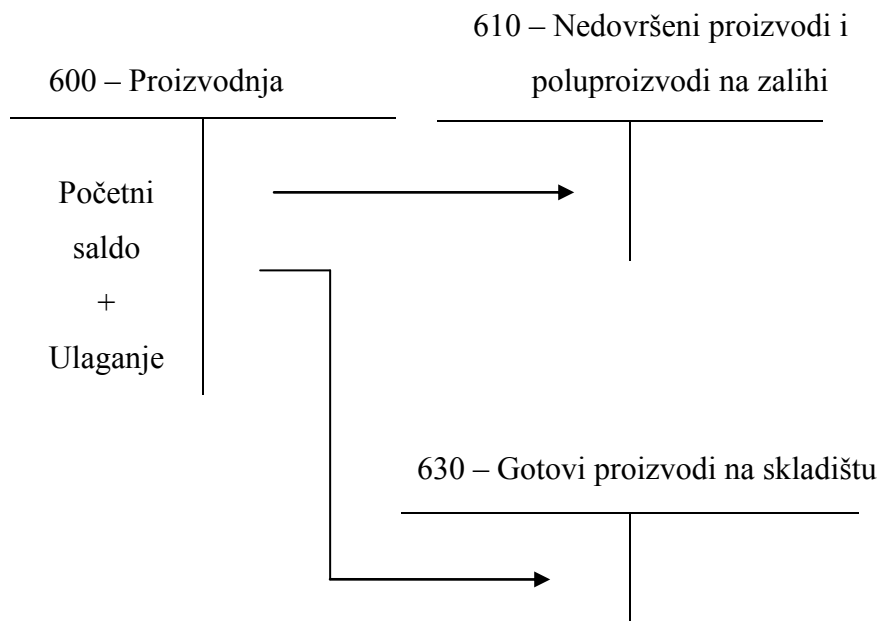
Prema Habeku (3/2005 :58) faze obračuna proizvodnje prema redoslijedu su:

1. Dijeljenje troškova na proizvodne i neproizvodne
2. Obračun troškova ulaganja u proizvodne procese
3. Obračun dovršene proizvodnje
4. Obračun vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje, poluproizvoda i gotovih proizvoda
5. Obračun uključivanja troškova proizvodnje u rashode razdoblja

Primjer broj 2 – Obračun dovršene proizvodnje

Tijekom razdoblja dio zaliha proizvodnje u tijeku je predano na skladište nedovršenih proizvoda i poluproizvoda, a dio zaliha proizvodnje u tijeku je dovršeno i predano na skladište gotovih proizvoda.

Shema broj 3 – Obračun dovršene proizvodnje

Prilagođeno prema Brkanić et. al., (2014:818)

U shemi broj 3 vidljivo je da se na kontu proizvodnje nalazi početno stanje zaliha proizvodnje koje je ostalo od prošle godine i dodaju se nove zalihe tj. troškovi zaliha koji su nastali u procesu proizvodnje, svi troškovi uloženi u procesu proizvodnje skupljaju se na kontu proizvodnje. Zatim se prenose dovršeni poluproizvodi i dovršeni proizvodi iz proizvodnje u tijeku na zalihe poluproizvoda ili zalihe gotovih proizvoda.

Računovodstvo pogona izrađuje obračun dovršene i nedovršene proizvodnje. Računovodstvo pogona je funkcija računovodstva zadužena za obračun troškova proizvodnje. Obračun se radi pomoću radnih naloga ili procesima proizvodnje. Proizvodnja koja nije dovršena na kraju godine iskazuje se u radnom nalogu. Iz radnih naloga na račun troškova knjiže se troškovi i količina dovršenih proizvoda.

Prema Habeku (3/2005: 63) obračun dovršene proizvodnje:

1. Početni saldo nedovršene proizvodnje
2. + Uloženo u proizvodnju tijekom razdoblja

---

3. = UKUPNO ULOŽENO U PROIZVODNJU
4. – Dovršena proizvodnja tijekom razdoblja

---

5. = Nedovršena proizvodnja

Trcović (7/12: 63) smatra da je kalkulacija cijene proizvoda postupak raspoređivanja troškova proizvodnje sa mjesta troška na proizvode. Sastavlja se za svaku vrstu proizvoda i za svako mjesto troška. Cijena svakog proizvoda mora obuhvatiti sve troškove koji su nastali za njegovu proizvodnju.

Kalkulacija cijene proizvoda je vrlo važna da bi se moglo upravljati troškovima tj. znati koliko je utrošeno za jedan proizvoda, i da bi mogli utvrditi prodajnu cijenu proizvoda. Poteškoće u izradi kalkulacije računovodstvu zadaju fiksni i varijabilni troškovi pogona. Prema Brkaniću et. al. (2014: 815,816) u fiksne troškove ulazi amortizacija dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine pogona, investicijsko održavanje pogona, troškovi menadžmenta i administracije pogona. Dok varijabilni troškovi obuhvaćaju neizravni materijal, neizravne plaće zaposlenika u pogonu, utrošenu energiju i drugo.

Postoji više metoda izračuna kalkulacije cijene proizvoda:

1. dodatna kalkulacija - primjenjuje se u pogonu gdje se proizvodi više vrsta proizvoda koji imaju različite troškove.
2. divizionna (djelidbena) kalkulacija:
  - čista divizionna kalkulacija - primjenjuje se u pogonu gdje se proizvodi jedan proizvod.
  - kalkulacija ekvivalentnih brojeva – koristi se u pogonima gdje se izrađuje nekoliko proizvoda koji imaju zajedničke troškove i ne mogu se podijeliti izravno na proizvod.
  - kalkulacija vezanih proizvoda - primjenjuje se u jednom mjestu troškova gdje se proizvodi jedan ili više glavnih proizvoda i sporednih proizvoda.

Primjer broj 3 – Kalkulacija ekvivalentnih brojeva

Ukupni troškovi proizvodnje iznose 40.000,00 kn, a odnose se na 446 komada proizvoda A, 520 komada proizvoda B, i 620 komada proizvoda C. Ekvivalentni odnos apsorbiranja troškova između proizvoda je: za proizvod A = 1,00, za proizvod B = 1,20, za proizvod C = 1,50. (H. Jurjec, 10/2006: 57)

Tablica broj 1 – Kalkulacija ekvivalentnih brojeva

KALKULACIJA EKVIVALENTINIH BROJEVA

Proizvod	Proizvedena količina	Ekvivalentni odnos	Obračunska jedinica	Trošak za obračunsku jedinicu	Troškovi proizvedenih proizvoda	Trošak proizvoda po jedinici
1	2	3	4 (2*3)	5	6 (4*5)	7= 6/2
A	446	1,00	446	20	8.920	20
B	520	1,20	624	20	12.480	24
C	620	1,50	930	20	18.600	30
UKUPNO	1586	-	2000	-	40.000	-

IZVOR: Prilagođeno prema H. Jurjec (10/2006: 57)

Formula broj 1 – Izračun troškova prema obračunskoj jedinici

Troškovi po obračunskoj jedinici = Ukupni troškovi proizvedenih proizvoda / ukupna obračunska jedinica = 40.000 / 2.000 = 20

Tablica broj 1 prikazuje primjer izračuna kalkulacije ekvivalentnih brojeva. Proizvoda A je proizvedeno 446 komada, proizvoda B je proizvedeno 520 komada, a proizvoda C je proizvedeno 620 komada. U ukupnu cijenu proizvodnje je uračunat izravni materijal, izravne plaće, opći fiksni troškovi i opći varijabilni troškovi. Ukupni trošak proizvedenih proizvoda je 40.000 kuna. Za proizvod A iznosi 8.920 kuna, za proizvod B iznosi 12.480 kuna, a za proizvod C 18.600 kuna.

2.3. Metode praćenja zaliha i primjeri

Najčešće korištene metode obračuna zaliha su metoda prosječnih ponderiranih cijena (PPC), prvi ulaz - prvi izlaz (FIFO) metoda, te standardne cijene. Metoda koja se sve slabije koristi je posljednji ulaz - prvi izlaz (LIFO) metoda obračuna zaliha.

Prema metodi prosječnih ponderiranih cijena prilikom svakog ulaza zaliha na skladište, izračunava se prosječni trošak. Prema ovoj metodi svim proizvodima na zalihama se prepisuje isti trošak zato nije bitno koja je jedinica proizvoda prodana. Prosječni trošak zaliha se izračuna tako da se ukupni trošak proizvodnje podijeli s brojem proizvoda na zalihama.

FIFO metoda odnosi se na to da proizvodi koji prvi dođu na skladište, prvi izlaze sa skladišta. Prvo se prodaju proizvodi po cijenu koji su prvi došli na skladište to jest koji se najduže nalaze u skladištu.

LIFO metoda se odnosi na to da proizvodi koji su posljednji došli na skladište, prvi izlaze sa skladišta to jest prvi se prodaju ili troše u novom procesu proizvodnje.

Metoda standardnih cijena odnosi se na to da se zalihe proizvodnje vode prema planskim troškovima koji se na kraju izjednačavaju sa stvarno nastalim troškovima te zbog toga prema ovoj metodi možemo imati povoljno ili nepovoljno odstupanje. Povoljno odstupanje se javlja kada je stvarni trošak manji od planiranog, a ako je stvarni trošak manji od planiranog poduzeće ima nepovoljno odstupanje.

Primjer broj 4 – Praćenje zaliha prema metodi FIFO, PPC i LIFO

Na računima glavne knjige i materijalnog knjigovodstva imamo slijedeće poslovne događaje:

PROIZVOD „A“

Početno stanje 1.1.20xx. g. 100 komada – po cijeni 200kn/komad

Prodano 8.1.20xx. g. 50 komada

Proizvedeno 10.1.20xx.g. 50 komada – po cijeni 250 kn/komad

Prodano 11.1.20xx.g. 70 komada

Tablica broj 2 – Evidentiranje zaliha po metodi FIFO

METODA FIFO

DATUM	OPIS	KOLIČINA			Cijena u kn/komad	VRIJEDNOST		
		Ulaz	Izlaz	Stanje		Duguje	Potražuje	Saldo
1.1	P.S.	100	-	100	200	20.000	-	20.000
8.1	Prodano	-	50	50	200	-	10.000	10.000
10.1	Proizvedeno	50	-	100	250	12.500	-	22.500
11.1	Prodano a)	-	50	50	200	-	10.000	12.500
	b)	-	20	30	250	-	5.000	7.500

Izvor: Izrada autora

Tablica broj 2 prikazuje praćenje zaliha primjenom metode FIFO. Primjenom metode FIFO u proizvođačkom poduzeću prvo se troši početno stanje ili redosljedom kako je proizvedeno, kada se potroše zalihe iz prve proizvodnje uzimaju se iz slijedeće i tako redosljedom.

Tablica broj 3 – Evidentiranje zaliha po metodi PPC

METODA PPC

DATUM	OPIS	KOLIČINA			Cijena u kn/komad	VRIJEDNOST		
		Ulaz	Izlaz	Stanje		Duguje	Potražuje	Saldo
1.1	P.S.	100	-	100	200	20.000	-	20.000
8.1	Utrošak	-	50	50	200	-	10.000	10.000
10.1	Proizvedeno	50	-	100	250	12.500	-	22.500
11.1	Utrošak	-	70	30	225	-	15.750	6.750

Izvor: Izrada autora

Formula broj 2 – Izračun prosječnog troška zaliha

Prosječni trošak zaliha = ukupni trošak proizvodnje / broj jedinica na zalihama.

$$PPC = 22.500/100=225\text{kn/kom}$$

Tablica broj 3 prikazuje praćenje zaliha primjenom metode PPC. Praćenjem zaliha primjenom metode PPC za svaki se utrošak zaliha računa prosječna cijena tako da se ukupni trošak proizvodnje podijeli sa brojem jedinica na zalihama.

Tablica broj 4 – Evidentiranje zaliha po metodi LIFO

METODA LIFO

DATUM	OPIS	KOLIČINA			Cijena u kn/komad	VRIJEDNOST		
		Ulaz	Izlaz	Stanje		Duguje	Potražuje	Saldo
1.1	P.S.	100	-	100	200	20.000	-	20.000
8.1	Utrošak	-	50	50	200	-	10.000	10.000
10.1	Proizvedeno	50	-	100	250	12.500	-	22.500
11.1	Utrošak a)	-	50	50	250	-	12.500	10.000
	b)	-	20	30	200	-	4.000	6.000

Izvor: Izrada autora

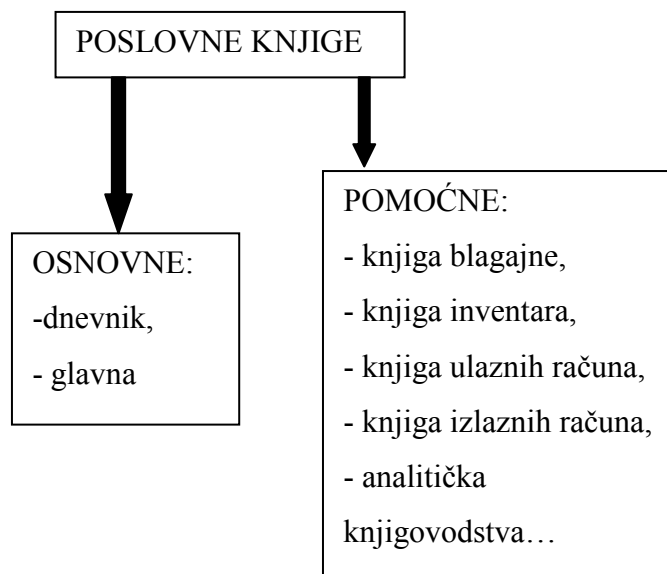
Tablica broj 4 prikazuje praćenje zaliha primjenom metode LIFO. Praćenjem zaliha primjenom metode LIFO prvo se troše zalihe one koje su zadnje proizvedene a tek kad se potroše zalihe koje su zadnje proizvedene ide se redosljedom od posljednje proizvodnje zaliha prema početnom stanju.

3. ZALIHE U POSLOVNIM KNJIGAMA

Poslovne knjige predstavljaju skup evidencija o poslovanju nekog subjekta. Vodi ih svaki poslovni subjekt prema određenim načelima, prije svega načelu ažurnosti i urednosti. Sam oblik poslovnih knjiga zavisi od tehničke osnovice na kojoj se zasniva obrada podataka. Poslovne knjige ne trebaju nužno biti u obliku knjiga, već su to najčešće slobodni listovi koji se na kraju godine uvezuju pa na taj način dobiju izgled prave knjige. U slučaju računalne obrade podataka poslovne knjige također se na kraju godine trebaju ispisati i uvezati. (Gulin i Žager, 2010: 156,157)

Poslovne knjige se vode kontinuirano za svaku poslovnu godinu, na kraju godine 31.12 se zaključuju i na temelju poslovnih knjiga se sastavljaju financijski izvještaji. Poslovne knjige čine osnovne i pomoćne poslovne knjige. Osnovne poslovne knjige su dnevnih i glavna knjiga. Pomoćne poslovne knjige su različite analitičke evidencije.

Slika broj 1 – Podjela poslovnih knjiga

Prilagođeno prema Gulin i Žager (2010: 157)

3.1. Zalihe u osnovnim poslovnim knjigama te utjecaj na pomoćne poslovne knjige

Osnovne poslovne knjige su dnevnik i glavna knjiga. „Dnevnik je osnovna poslovna knjiga u koju se kronološkim redoslijedom evidentiraju svi knjigovodstveni poslovni događaji, tj. onim redoslijedom kako su i nastajali.“ (Gulin i Žager, 2010: 157)

Primjer broj 5 – Evidentiranje zaliha u dnevniku

- Početno stanje zaliha proizvodnje u tijeku 25000 komada u iznosu 250.000,00kn
- Početno stanje zaliha gotovih proizvoda 4000 komada u iznosu 50.000,00kn
- Temeljni kapital 250.000,00

1. Tijekom razdoblja dovršeno je zaliha proizvodnje 16000 komada u iznosu 200.000,00kn.
2. Prodano je 15000 komada gotovih proizvoda u iznosu 200.000,00kn + PDV.
3. Dvršeno je 4000 komada proizvodnje u tijeku u iznosu 50.000,00kn.

Tablica broj 5 – Evidentiranje zaliha u dnevniku

DNEVNIK

Redni broj	Naziv	Broj konta	Duguje	Potražuje
0.	Proizvodnja u tijeku	600	250.000,00	
	Gotovi proizvodi	630	50.000,00	
	Temeljni kapital	910		250.000,00
	- početno stanje			
1.	Gotovi proizvodi	630	200.000,00	
	Proizvodnja u tijeku	600		200.000,00
	- dovršena proizvodnja			
2.	Kupci	121	250.000,00	
	Prihodi od prodaje	750		200.000,00
	Obveza za PDV	280		50.000,00
	- prodaja proizvoda			
2.a	Rashodi prodanih proizvoda	700	187.500,00	
	Gotovi proizvodi	630		187.500
	- smanjenje zaliha			
3.	Gotovi proizvodi	630	50.000,00	
	Proizvodnja u tijeku	600		50.000,00
	- dovršena proizvodnja			

Izvor: Izrada autora

„Glavna knjiga je osnovna poslovna knjiga u koju se sustavno i kronološki upisuju poslovni događaji na imovini, obvezama, kapitalu, приходima i na rashodima. Prikazuju sve nastale poslovne događaje, primarno sistematizirane po pojedinim kontima.“ (Gulin i Žager, 2010: 160) U glavnoj knjizi evidentiraju se podaci samo po vrijednosti prema načelima dvojnog knjigovodstva.

Primjer broj 6 – Evidentiranje zaliha u glavnoj knjizi

- Početno stanje zaliha proizvodnje u tijeku je 90.000,00kn
- Početno stanje zaliha gotovih proizvoda je 50.000,00kn
- 1. 2.4 Dovođeno je gotovih proizvoda u iznosu 40.000,00kn
- 2. 8.5. Prodano je gotovih proizvoda 50.000,00kn. (smanjenje zaliha)
- 3. 21.11. Dovođeno je proizvodnje u tijeku u iznosu 10.000,00kn
- 4. 12.12. Inventurom je utvrđen višak zaliha gotovih proizvoda 5.000,00kn.

Tablica broj 6 – Evidentiranje zaliha proizvodnje u tijeku u glavnoj knjizi

Naziv konta: Zalihe proizvodnje u tijeku

Šifra konta: 600

Datum	Dokument	Opis	Duguje	Potražuje	Saldo
1.1	Temeljnica	Početno stanje	90.000,00	-	90.000,00
2.4.	Predatnica	Proizvedeno	-	40.000,00	50.000,00
21.11	Predatnica	Proizvedeno	-	10.000,00	40.000,00

Izvor: Izrada autora

Tablica broj 7 – Evidentiranje zaliha gotovih proizvoda u glavnoj knjizi

Naziv konta: Zalihe gotovih proizvoda

Šifra konta: 630

Datum	Dokument	Opis	Duguje	Potražuje	Saldo
1.1	Temeljnica	Početno stanje	50.000,00	-	50.000,00
2.4.	Predatnica	Proizvedeno	40.000,00	-	90.000,00
8.5.	Izlazni račun	Prodaja zaliha	-	50.000,00	40.000,00
21.11	Predatnica	Proizvedeno	10.000,00	-	50.000,00
12.12	Temeljnica	Višak zaliha	5.000,00	-	55.000,00

Izvor: Izrada autora

„Pomoćne poslovne knjige organiziraju se radi dopune podataka u glavnoj knjizi i služe za detaljnije prikazivanje određenih vrsta imovine, obveza, kapitala prihoda ili rashoda. Najčešće su organizirane kao analitičke evidencije, tj. analitička knjigovodstva. U okviru glavne knjige prikazuju se skupni podaci o određenoj poziciji, a u okviru analitičke evidencije, detaljniji analitički podaci o tome.“ (Gulin i Žager, 2010: 161)

Neke od analitičkih evidencija su: knjiga inventara, knjiga blagajne, knjiga ulaznih i izlaznih računa, analitička evidencija dugotrajne imovine, analitička evidencija sirovina i materijala, analitička evidencija proizvodnje i gotovih proizvoda, analitička evidencija kupaca i dobavljača, te ostale analitičke evidencije.

Prema Gulinu i Žageru (2010: 172) analitička evidencija proizvodnje i gotovih proizvoda u praksi se naziva pogonsko knjigovodstvo, jedno je od najsloženijih područja evidencije. Zbog toga što je u središtu evidencije obračun proizvodnje, a za taj obračun nije dovoljno poznavati samo zakonske propise, nego i detalje proizvodnog procesa. Područje tog knjigovodstva jesu troškovi tj. ulaganja u proizvodnju, te gotovi proizvodi. Za potrebe utvrđivanja vrijednosti proizvodnje troškovi se prikazuju po različitim kriterijima:

- po prirodnim vrstama,
- mjestu troškova,
- stupnju iskorištenja kapaciteta itd.

U analitičkom knjigovodstvu osim količinskih podataka evidentira se i vrijednosno.

Slika broj 2 – Analitička evidencija zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda

Šifra:

Proizvod:

min. zalihe: _____

Smještaj:

max. zalihe: _____

Datum	Dokument	Količina			Cijena	Vrijednost		
		Ulaz	Izlaz	Stanje		Duguje	Potražuje	Saldo

Prilagođeno prema: Gulin i Žager (2010: 170)

3.2. Zalihe na skladištu

Držanje zaliha na skladištu bavi se svim odlukama koje imaju utjecaj na stanje zaliha, utječe na nabavu, proizvodnju i distribuciju da bi se postigli ciljevi tržišta. Temelj za uspješno poslovanje poduzeća je utvrđivanje potrebnih zaliha za poduzeće. Poduzeće mora imati dovoljno zaliha da osiguraju nesmetano odvijanje procesa proizvodnje. Količina zaliha mijenja se ovisno o tržištu nabave zaliha i potrebama proizvodnje koje ovise o količini prodaje zaliha. Troškove držanja zaliha na skladištu čine troškovi kupnje ili proizvodnje, troškovi naručivanja i troškovi čuvanja zaliha. Troškovi kupnje ili proizvodnje odnose se na nabavnu cijenu ili cijenu proizvodnje određene količine proizvoda. Troškove naručivanja čine troškovi naručivanja, prijevoza i preuzimanja rizika. Troškovi čuvanja zaliha obračunavaju se na vrijednosti uskladištenih proizvoda u postotku.

Očko (2016: 35) smatra da je upravljanje zalihama vrlo važno za poduzeća koja se bave proizvodnjom, jer kod proizvodnih poduzeća broj vrsta proizvoda, udio vlastite proizvodnje i vrsta proizvodnje imaju veliki utjecaj na visinu zaliha. Upravljanje zalihama uvijek se mora promatrati u kontekstu strategije poduzeća i praćenja strategije nabavnog lanca.

Visina zaliha se utvrđuje odgovorom na slijedeća pitanja:

- koje proizvode treba uskladištiti?
- koju količinu proizvoda treba držati na zalihama?
- koju količinu zaliha treba naručiti?
- kada naručiti?

Očko (2016: 42) smatra da raznolikost proizvoda vodi do stvaranja većih zaliha. Za svaki pojedini proizvod i dio proizvoda uobičajeno se stvaraju sigurnosne zalihe. Zbog toga poduzeće mora odlučiti želi li proizvoditi više različitih proizvoda radi mogućeg gubitka prihoda od prodaje zbog većih troškova proizvodnje.

Postoje dva pravila za upravljanje zalihama:

- Prvo pravilo pokazuje na to da je predviđena potražnja za zalihama uvijek pogrešna. Zbog toga predviđena potražnja nije pouzdana u planiranju poslovanja.
- Drugo pravilo o upravljanju zalihama govori da ukupna informacija o potražnji za zalihama daje preciznije informacije za planiranje buduće potražnje od zbroja predviđenih potražnji.

Da bi poduzeće uspješno poslovalo mora raspolagati određenom količinom zaliha da bi poduzeće moglo normalno proizvoditi. Ako su zalihe prevelike ili premale mogu uzrokovati različite probleme u poduzeću. Ako su zalihe prevelike povećavaju se troškovi držanja zaliha, a ako su zalihe premale postoji opasnost od zaustavljanja proizvodnje. Logistika i distribucija zadužene su za planiranje zaliha te njihovu kontrolu, za temeljni cilj uzima se optimalizacija troškova proizvodnje, troškova držanja zaliha te isporuke. Ovisno o vrsti dostavljanja zaliha, potrošačima, te količini proizvodnje poduzeće planira potrebnu količinu zaliha i kontrolira stanje zaliha na skladištu.

Božić (url., pristup 7.6.2019.) ističe da uzimajući u obzir planiranu količinu i nesmetano odvijanje procesa proizvodnje zalihe se mogu podijeliti na:

- Minimalne zalihe – predstavljaju najmanja količina proizvoda koja je potrebna da se pravovremeno zadovolje potrebe kupaca,
- Maksimalne zalihe – predstavljaju gornju granicu količine proizvoda koje se smiju držati u skladištu u određenom razdoblju,
- Optimalne zalihe – predstavljaju količinu zaliha koja osigurava redovitu opskrbu kupaca uz minimalne troškove proizvodnje i skladištenja,
- Prosječne zalihe – odnose se na prosjek stanja zaliha tijekom određenog vremenskog razdoblja,
- Signalne zalihe – upućuju na to da kada se dosegne određena razina zaliha na skladištu da je potrebna slijedeća proizvodnja,
- Nekurentne zaliha – predstavljaju zalihe koje se ne mogu prodati, ili se mogu prodati pa znatno manjoj cijeni.

Najvažniji razlozi držanja zaliha na skladištu su:

- Osigurati dostupnost proizvoda u slučaju neplanirane nabave od kupca,
- Ako dobavljači i isporuka sirovina i materijala nisu pouzdani zbog kašnjenja u isporuci ili nedostatka sirovina i materijala kod dobavljača potrebno je imati više zaliha u skladištu da bi se osigurala neometana proizvodnja,
- Kada dobavljač nudi povoljniju dostavu sirovina i materijala za veću količinu dostave.

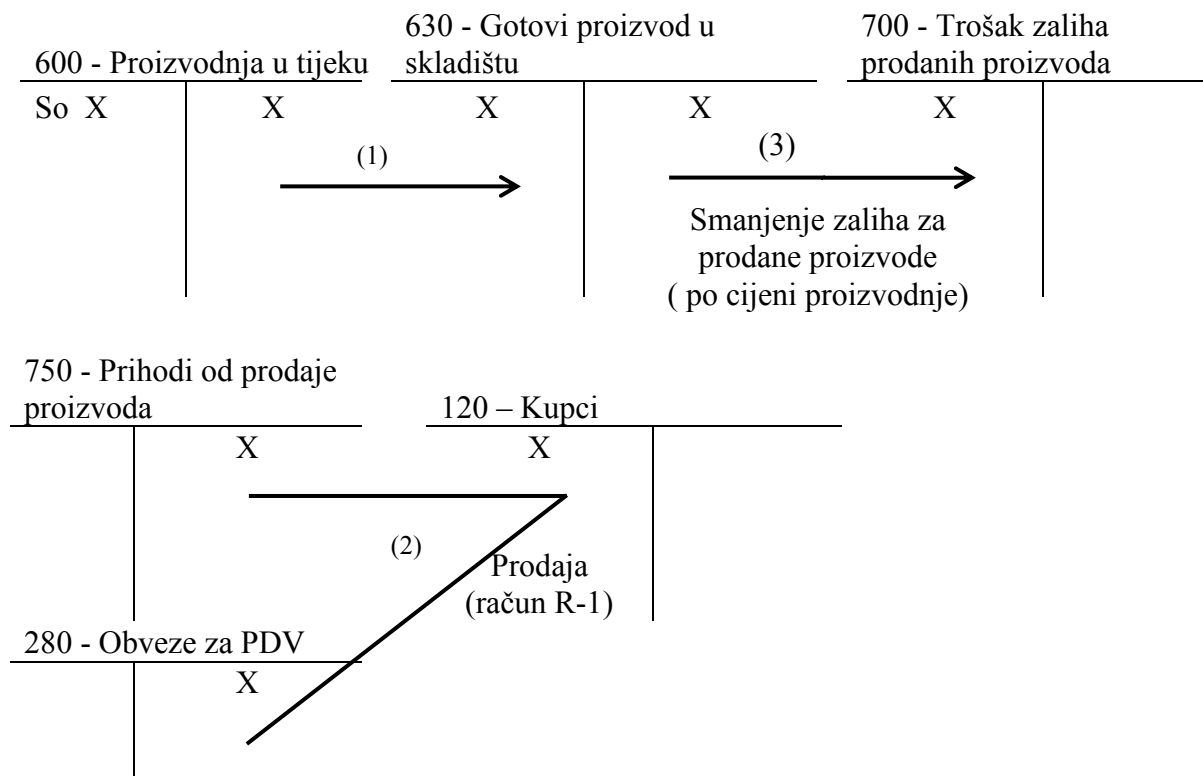
3.3. Prodaja gotovih proizvoda

Kada se završi proizvodnja proizvodi se prenose na skladište. Poslovni događaji koji nastanu vezano za gotove proizvode evidentiraju se u skladišnoj evidenciji, analitičkom knjigovodstvu i glavnoj knjizi. Prema MRS-u 2 zalihe gotovih proizvoda vrednuju se prema trošku proizvodnje ili prema neto utrživoj vrijednosti, ovisno o tome što je niže. (MRS 2. toč. 7.) Prilikom prodaje gotovih proizvoda izdaje se otpremnica. Podatci koje otpremnica treba sadržavati nisu propisani zakonom. Ako otpremnica sadržava cijenu proizvoda, uvijek je to prodajna cijena, te se zalihe u analitičkom knjigovodstvu razdužuju na temelju prodajne cijene primjenjujući odgovarajuću metodu praćenja zaliha.

Primjer broj 7- Prodaja gotovih proizvoda iz skladišta

1. Dovođeno je zaliha proizvodnje u tijeku i predano na skladište gotovih proizvoda.
2. Proizvodi su prodani kupcima.
3. Smanjenje zaliha prodanih proizvoda.

Shema broj 4 – Prodaja gotovih proizvoda iz skladišta

Prilagođeno prema: Belak et. al. (2009: 201)

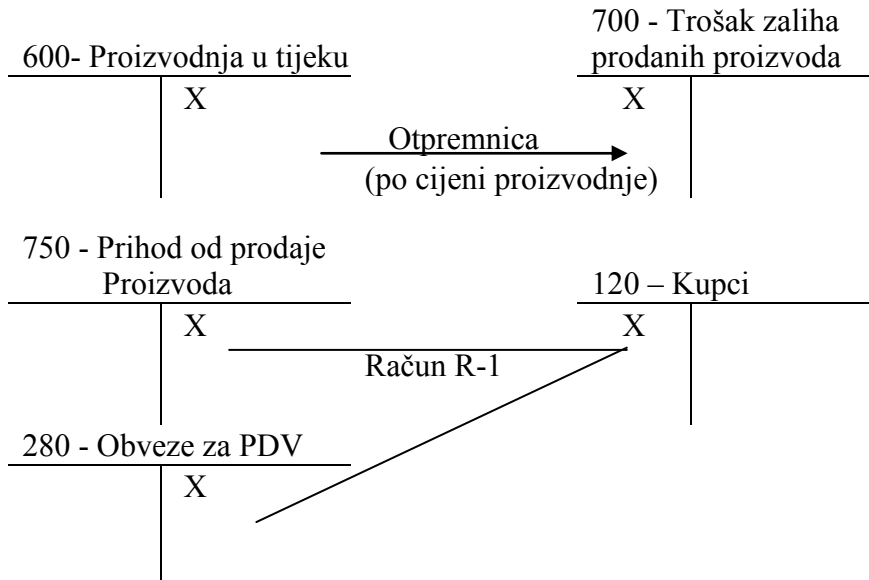
U shemi broj 4 vidljivo je da prilikom prodaje gotovih proizvoda iz skladišta nastaju slijedeće promjene prvo se povećava potraživanje od kupaca uz povećanje prihoda, zatim se smanjuju zalihe gotovih proizvoda uz istodobno priznavanje troškova zaliha prodanih proizvoda.

Primjer broj 8 – Prodaja dovršenih proizvoda izravno iz proizvodnje

Knjiženje prodaje proizvoda kupcima na temelju računa i smanjenja zaliha za prodane proizvode na temelju otpremnice.

Shema broj 5 – Prodaja dovršenih proizvoda izravno iz proizvodnje

Prilagođeno prema: Belak et.al. (2009: 201)

U shemi broj 5 vidljiva je prodaja gotovih proizvoda izravno iz proizvodnje. Prilikom prodaje proizvoda izravno iz proizvodnje prvo se povećavaju potraživanja od kupaca i istodobno prihodi od prodaje, te se u drugoj promjeni smanjuju zalihe proizvodnje i priznaje trošak zaliha prodanih proizvoda.

„Prihod od prodaje svojih proizvoda poduzetnik priznaje kad su ispunjeni slijedeći uvjeti:

- poduzetnik je na kupca prenio znatan dio rizika i koristi od vlasništva nad proizvodima,
- prodavatelj ne zadržava stalno pravo upravljanja proizvodima u onom stupnju u kojem je povezano s vlasništvom niti učinkovito kontrolira prodaju tih proizvoda,
- svota prihoda može se pouzdano izmjeriti,
- postoji vjerojatnost pritjecanja ekonomskih koristi kod poduzetnika
- troškovi koji su nastali ili će nastati u vezi s ovom transakcijom mogu se pouzdano izmjeriti.“ (Belak et.al. 2009: 202)

Prema Belaku et.al. (2009: 202) prihodi i rashodi koji se odnose na istu transakciju moraju se priznati istodobno. Kad prihode nije moguće pouzdano utvrditi, a kupac je doznačio svotu na ime buduće isporuke prihod se neće priznati, a primljeni iznos novca evidentirati će se kao obveza za primljeni predujam.

Primjer broj 9 – Knjiženje prodaje gotovih proizvoda

Poduzeće na stanju ima 200 komada proizvoda A u iznosu 10.000,00 kn (50kn/kom) i 90 komada proizvoda B u iznosu 16.200,00 kn (180kn/kom).

1. 9. Siječnja dovršeno je 150 komada proizvoda A i 200 komada proizvoda B.
2. 20. Siječnja vraćeno je u proizvodnju na doradu 20 komada proizvoda A.
3. 21. Siječnja iz završena je dorada 20 komada proizvoda A te je predano u skladište.
4. 14. Veljače dovršeno je proizvodnje u tijeku 50 komada proizvoda A (50kn/kom).
5. 22. Ožujka prodano je kupcu M proizvoda 170 komada proizvoda A po cijeni 10.000,00 kn + PDV i 100 komada proizvoda B po cijeni od 20.000,00 kn + PDV.
6. Smanjenje zaliha prodanih proizvoda.
7. Kupac je platio.

Tablica broj 8 – Knjiženje prodaje gotovih proizvoda u dnevniku

Redni broj	Opis	Konto	Duguje	Potražuje
0.	Početno stanje	630	26.200,00	
1.	Gotovi proizvodi Proizvodnja u tijeku - prijenos dovršenih proizvoda u skladište	630 600	43.500,00	43.500,00
2.	Proizvodnja u tijeku Gotovi proizvodi - vraćeno iz skladišta na doradu	600 630	1.000,00	1.000,00
3.	Gotovi proizvodi Proizvodnja u tijeku - završena dorada proizvoda A	630 600	1.000,00	1.000,00
4.	Gotovi proizvodi Proizvodnja u tijeku - prijenos dovršenih proizvoda u skladište	630 600	2.500,00	2.500,00
5.	Kupci Prihodi od prodaje Obveza za PDV - prodaja gotovih proizvoda	121 751 280	37.500,00	30.000,00 7.500,00
6.	Rashodi prodane robe Gotovi proizvodi - smanjenje zaliha	700 630	26.500,00	26.500,00
7.	Žiro račun Kupci - kupac je platio	100 121	37.500,00	37.000,00

Izvor: Izrada autora

3.4. Računovodstveno praćenje rashoda i prihoda od zaliha

Kod poduzeća koja se bave proizvodnjom rashodi se dijele na rashode prodanih proizvoda i na rashode razdoblja. Troškovi proizvoda su troškovi koji se mogu uračunati u zalihe proizvodnje i gotovih proizvoda, a postaju rashodi u trenutku prodaje gotovih proizvoda. Troškove proizvoda čine direktni materijal, direktni rad, varijabilni opći troškovi proizvodnje i dio fiksnih općih troškova proizvodnje za iskorišteni normalni kapacitet. Troškovi razdoblja su troškovi koji se ne mogu uračunati u zalihe proizvodnje i gotovih proizvoda.

Primjer broj 10 – Priznavanje rashoda prodanih proizvoda

Troškovi nastali u tijeku razdoblja koji se odnose na troškove proizvoda iznose 600.000,00 kn. Troškovi dovršene proizvodnje u tijeku razdoblja iznose 475.000,00 kn za 95 komada proizvoda. Prodano je kupcu 40 komada proizvoda za 300.000,00 kn + PDV.

Shema broj 6 – Knjiženje rashoda prodanih proizvoda

490 - Troškovi proizvoda	600 - Proizvodnja u tijeku	630 - Gotovi proizvodi
Σ 600.000 600.000 (1)	(1) 600.000 475.000 (2)	(2) 475.000 200.000 (4)
121 - Potraživanja od kupaca	281 - Obveza za PDV	750 - Prihodi od prodaje
(3) 375.000	75.000 (3)	300.000 (3)
700 - Rashodi prodanih proizvoda		
(4) 200.000		

Izvor: Izrada autora

Kod proizvođačkih poduzeća najveći dio prihoda čine prihodi od prodaje proizvoda. Poduzeće proizvodi proizvode te ih prodaje putem veleprodaje i maloprodaje. Prihodi se u proizvođačkim poduzećima priznaju u trenutku prodaje proizvoda.

Primjer broj 11 – Priznavanje prihoda prodanih proizvoda

Prodani su proizvodi kupcu i ispostavljen je račun kupcu na iznos 75.000,00 + PDV.

Shema broj 7 – Knjiženje prihoda u trenutku prodaje proizvoda

121 - Potraživanja od kupaca	281 - Obveza za PDV	750 - Prihodi od prodaje
(1) 93.750	18.750 (1)	75.000 (1)

Izvor: Izrada autora

4. ZALIHE PROIZVODNJE I GOTOVIH PROIZVODA U FINANCIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema Gulinu i Žageru (2010: 50) financijski izvještaji su proizvod računovodstva. Namijenjeni su unutarnjim i vanjskim korisnicima. Cilj financijskih izvještaja je da pruže informaciju o financijskom položaju poslovnog subjekta. Financijski izvještaji trebaju biti pouzdani, neutralni te moraju poštivati računovodstvena načela. Temeljni financijski izvještaji su bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama kapitala, te bilješke uz financijske izvještaje.

4.1. Zalihe u bilanci

"Bilanca je sustavni pregled imovine, kapitala, i obveza na određeni datum.“ (NN 30/2008) Sastavni dijelovi bilance su aktiva i pasiva. U aktivi se nalazi imovina poslovnog subjekta, dok se u pasivi nalaze kapital i obveze. Bilanca prikazuje financijski položaj poslovnog subjekta. Osnovna bit bilance je bilančna ravnoteža, koja je nastala kao posljedica promatranja imovine u aktivi prema funkciji koju obavlja, a u pasivi prema podrijetlu iz kojeg je nabavljena. Bilančna ravnoteža: imovina = kapital + obveze.

Slika broj 3 – Struktura Bilance

BILANCA

Stanje na dan 31.12.20xx.g.

AKTIVA	PASIVA
A) Potraživanje za upisani a neuplaćeni kapital	A) Kapital i rezerve
B) Dugotrajna imovina 1. Nematerijalna imovina 2. Materijalna imovina 3. Dugotrajna financijska imovina 4. Potraživanja	1. Upisani kapital 2. Kapitalne rezerve 3. Rezerve iz dobiti 4. Revalorizacijske rezerve 5. Zadržana dobit ili preneseni gubitak 6. Dobit ili gubitak tekuće godine 7. Manjinski interes
C) Kratkotrajna imovina 1. Zalihe 2. Potraživanja 3. Kratkotrajna financijska imovina 4. Novac u banci i blagajni	B) Rezerviranja C) Dugoročne obveze D) Kratkoročne obveze
D) Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	E) Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja
E) Ukupna aktiva	F) Ukupna pasiva

Izvor: Prilagođeno prema Gulin i Žager (2010 : 58)

Zalihe utječu na iznos bilance tako da u trenutku nabave povećavaju bilancu, povećavaju kratkotrajnu imovinu u aktivi, i kratkoročne obveze u pasivi. U trenutku prodaje zaliha povećavaju se potraživanja u aktivi, te se smanjuje vrijednost zaliha u aktivi.

Primjer broj 12 – Utjecaj promjene zaliha na bilancu

- Zalihe 35.000
- Novac u banci i blagajni 10.000
- Kapital 30.000
- Dobavljači 15.000

1. Prodano je kupcu proizvoda u iznosu 20.000 kn. Smanjenje zaliha za 15.000 kn.

Tablica broj 9 – Utjecaj zaliha na bilancu

AKTIVA		PASIVA	
Zalihe	35.000	Kapital i rezerve	30.000
Novac u banci i blagajni	10.000	Dobavljači	15.000
UKUPNO AKTIVA	45.000	UKUPNO PASIVA	45.000

Izvor: Izrada autora

Tablica broj 10 – Utjecaj prodaje zaliha na bilancu

AKTIVA		PASIVA	
Zalihe	20.000	Kapital i rezerve	30.000
Potraživanja od kupaca	20.000	Dobit	5.000
Novac u banci i blagajni	10.000	Dobavljači	15.000
UKUPNO AKTIVA	50.000	UKUPNO PASIVA	50.000

Izvor: Izrada autora

U tablici broj 9. i 10. vidljivo je da prodaja zaliha utječe na povećanje potraživanja od kupaca, na smanjenje zaliha koje smo prodali i na dobit tekuće godine, zbog razlika u prihodima od prodaje i u rashodima prodanih proizvoda, u ovom primjeru zalihe su prodane po cijeni većoj od troškova proizvodnje, zbog toga je poduzeće ostvarilo dobit u iznosu 5.000 kuna.

4.2. Utjecaj zaliha na račun dobiti i gubitka

„Račun dobiti i gubitka (RDG) je financijski izvještaj koji pruža informacije o uspjehu trgovačkog društva za određeno razdoblje.“ (Gulin i Žager, 2010 :75) Zalihe se u računu dobiti i gubitka nalaze kada poduzeće proda svoje proizvode i prilikom prodaje proizvoda evidentiraju se prihodi od prodaje nakon toga se evidentira smanjenje zaliha za trošak proizvodnje. Na kraju razdoblja sučeljavaju se prihodi i rashodi te se evidentira dobit ii gubitak tekuće godine.

Primjer broj 13 – Utjecaj prodaje zaliha na RDG

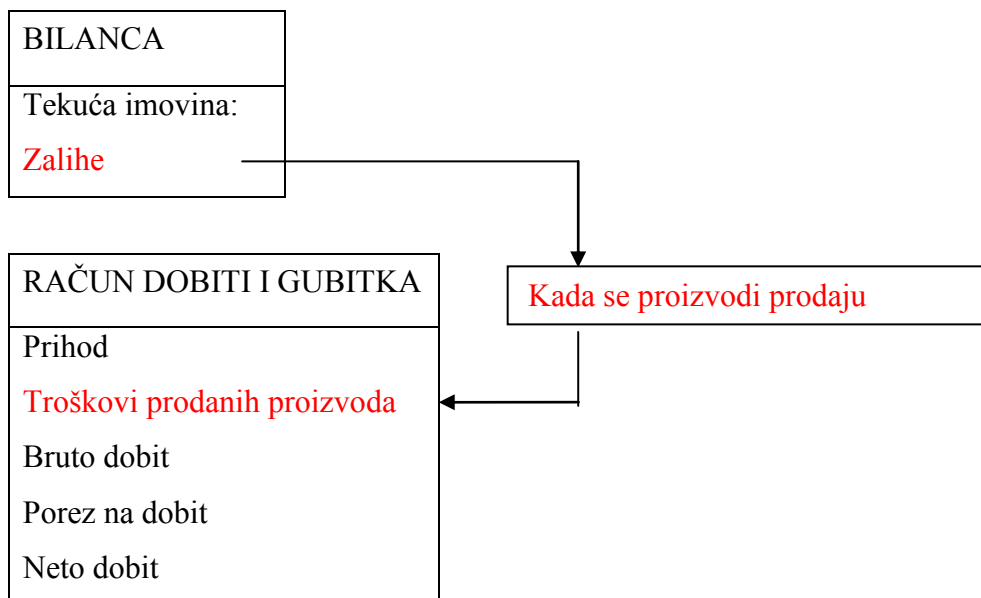
Poduzeće na stanju ima 400 komada proizvoda trošak proizvodnje je 21 kn/kom. Prodano je 200 komada proizvoda po cijeni 25kn/kom.

Tablica broj 11 – Utjecaj prodaje zaliha na RDG

RDG za razdoblje 1.1 - 31.12. 20xx.	
PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA	5.000
RASHODI PRODANIH PROIZVODA	4.200
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	800
POREZ NA DOBIT 12%	96
DOBIT NAKON OPOREZIVANJA	704

Izvor: Izrada autora

Shema broj 8 – Povezanost zaliha u Bilanci i RDG-u

Prilagođeno prema: Megis et.al. (1993: 406)

U shemi broj 8 vidljiv je tok kretanja zaliha u bilanci i računu dobiti i gubitka. Prilikom proizvodnje zaliha one se nalaze u bilanci u kratkotrajnoj imovini. Kada se zalihe prodaju one se evidentiraju kao prihod od prodaje koji ulazi u račun dobiti i gubitka zatim se nakon prodaje evidentira i smanjenje zaliha kao trošak prodanih proizvoda koji se također nalazi u računu dobiti i gubitka u rashodima.

4.3. Zalihe i ostali financijski izvještaji

Ostali financijski izvještaji na koje utječu zalihe su izvještaj o novčanom toku i bilješke. „Izvještaj o novčanom toku pruža informacije o novčanim primitcima i novčanim izdatacima tijekom obračunskog razdoblja.“ (Gulin i Žager, 2010: 83) Na izvještaj o novčanom toku zalihe utječu tako da kada se prodaju proizvodi kupcu i kada kupac plati to utječe na izvještaj o novčanom toku tako da se povećava novčani tok od poslovnih aktivnosti, a smanjuje se u trenutku nabave zaliha. Bilješke su izvještaj koji služi kako bi dodatno pojasnio pojedine pozicije u financijskih izvještajima. Zalihe se u bilješkama mogu evidentirati tako da se navede po kojoj se metodi vode, koji je trošak proizvodnje zaliha, koji je ključ za raspoređivanje troškova na proizvode.

Primjer broj 14 – Utjecaj zaliha na izvještaj o novčanom toku

Početno stanje novca u banci i blagajni je 45.000 kuna. Prodano je kupcu zaliha gotovih proizvoda u vrijednosti 80.000 kuna + PDV. Kupac je platio 100.000 kuna. Nabavljeno je zaliha sirovina za proizvodnju u iznosu 70.000 (uračunat PDV).

Tablica broj 12 - Utjecaj zaliha na izvještaj o novčanom toku

IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU za razdoblje 01.01 – 31.12.20xx.	
NOVČANI TOK OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI	
- Primitak od kupaca za prodane proizvode	100.000
- Izdatak za nabavljene sirovine	(70.000)
NETO NOVČANI TOK OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI	30.000
UKUPNI NETO NOVČANI TOK	30.000
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA	45.000
NOVAČ I NOVČANI EKVIVALNETI NA KRAJU RAZDOBLJA	75.000

Izvor: Izrada autora

4.4. Utjecaj zaliha na financijski rezultat

Zalihe su vrlo važna stavka za poduzeća koja se bave proizvodnjom. Prodaja zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda je najveći izvor prihoda za proizvođačko poduzeće. Prema MRS-u 2 zalihe čine značajan dio imovine poduzeća. Zato vrednovanje i prezentiranje zaliha ima značajan utjecaj pri utvrđivanju i prezentiranju financijskog položaja i rezultata poslovanja poduzeća. (MRS 2. toč. 5.)

Prema Gulinu i Žageru (2010: 512) metode vrednovanja zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda su metoda ukupnih troškova i metoda direktnih troškova. Metode vrednovanja zaliha odnose se na obračun proizvodnje te utječu na financijski rezultat poslovanja poduzeća u računu dobiti i gubitka.

Metoda ukupnih troškova u obračun zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda uključuje troškove direktnog materijala, direktnog rada i opće troškove proizvodnje fiksne i varijabilne. Po metodi ukupnih troškova u vrijednost zaliha ne ulaze troškovi uprave i prodaje oni ulaze u troškove razdoblja i nadoknađuju se iz ukupnog prihod razdoblja.

Metoda varijabilnih troškova razlikuje se od metode ukupnih troškova po tome što se u zalihe proizvodnje i gotovih proizvoda uključuju troškovi direktnog materijala, direktnog rada i opći varijabilni troškovi proizvodnje, dok opći fiksni troškovi proizvodnje zajedno s troškovima uprave i prodaje ulaze u troškove razdoblja.

„Ako tijekom obračunskog razdoblja poraste razina zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda, tada će se po metodi varijabilnih troškova iskazati manja dobit prije poreza nego primjenom metode ukupnih troškova. Suprotno, ako razina zaliha opada veća dobit prije poreza iskazati će se po metodi varijabilnih troškova.“ (Gulin i Žager, 2010: 514)

Metode obračuna zaliha utječu na visinu troškova proizvodnje, te utječu na cijenu po kojoj će se zalihe prodavati, te u konačnici i utječu na financijski rezultat poduzeća ovisno po kojoj se metodi zalihe obračunavaju. Neke od metoda koje utječu na financijski rezultat su FIFO i LIFO. Po FIFO metodi zalihe koje su prve proizvedene prve se i prodaju. Kada se zalihe brže obrnu smanjuje se negativni utjecaj na financijski rezultat. LIFO metoda posljednje zalihe koje su proizvedene prve se prodaju. U uvjetima inflacije, smanjuje utjecaj porasta cijena na financijski rezultat.

5. RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE ZALIHA PROIZVODNJE I GOTOVIH PROIZVODA U PODUZEĆU PLAMEN D.O.O.

„Plamen je tvornica smještena u Požegi, sa 85-godišnjom tradicijom u proizvodnji lijevano-željeznih proizvoda. Jedna je od najvećih ljevaonica, te najveći i jedini proizvođač kućanskih aparata u domeni grijaćih tijela, u Republici Hrvatskoj.“ (Plamen d.o.o., url., pristup: 05.05.2019.)

5.1. Općenito o poduzeću

Poduzeće Plamen bavi se proizvodnjom odljevaka, njihovom obradom, emajliranjem i montiranjem gotovih proizvoda. Proizvodnja odljevaka prolazi kroz četiri sektora. Prema nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti djelatnost poduzeća Plamen je pod šifrom 2451 lijevanje željeza. Orijentirana je na izvoz, više od 70% proizvoda izvozi.

Poduzeće Plamen ima 373 zaposlenih u 2017.g.. Prema podjeli poduzeća spada u veliko poduzeće. Vlasništvo je u cijelosti privatno. Poduzeće je upisano u trgovački sud u Slavonskom brodu.

5.2. Zalihe proizvodnje i gotovih proizvoda u poduzeću Plamen

U poduzeću Plamen zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda vode se po planskim cijenama, a po obračunu proizvodnje svode se na stvarni trošak kroz odstupanja od planskih cijena.

U proizvodnji se koriste zalihe sirovina i materijala i rezervnih dijelova koje se vode po trošku nabave. Trošak nabave obuhvaća nabavnu cijenu i ovisne troškove. Utrošak se utvrđuje primjenom metode prosječnog ponderiranog troška.

Obračun proizvodnje u poduzeću Plamen radi se svaka tri mjeseca, a raspored troškova radi se na kraju godine po ključevima, dio troškova odlazi na proizvodnju, a dio na troškove razdoblja.

5.3. Zalihe i knjigovodstvene isprave prilikom ulaza i izlaza zaliha iz skladišta

Zaprimanja gotovih proizvoda u skladište iz montaže u poduzeću Plamen prati isprava Interna primo-predatnica. Interna primo-predatnica služi financijskom knjigovodstvu za knjiženje ulaza zaliha na skladište gotovih proizvoda.

Slika broj 4 – Ulaz gotovih proizvoda na skladište

PRS 00994

Plamen d.o.o.
 HR-34000 Požega, Njemačka 36
 tel.: +385 (0)34 254 600, 254 602, fax: +385 (0)34 254 710
 www.plamen.hr

Interna primo-predatnica br. 788
 (polu i gotovih proizvoda)

Predaje: MONTAŽA Šifra 222 Datum 19.12. 2018
 Preuzima: SKL. GOT. ROBE Šifra 43 R.N. .... 20 .....

Matični broj šifra	Predmet	Oznaka obrade	Podtip		Komada	Napomena
			Zadužuje	Razdužuje		
1	2	3	4	5	6	7
016707	SLAVONAC SMEĐA L.	2018			75	ĐURIC / 20363

Predao: Krip Tomislav Primio: NAJ KRALJ Knjižio: Milena Dole

Izvor: Poduzeće Plamen d.o.o.

Slika broj 5 – Knjiženje ulaza gotovih proizvoda na skladište

Plamen d.o.o, Njemačka 36, Požega, OIB : 02367452074												
Tel: 034 254 600-centrala, Fax: 034 254 710 034-254-727, Web: www.plamen.hr, e-mail: plamen@plamen.hr												
Temeljnica PRISAS 000995 Izvorni broj: 000993												
VTem	BrTem	Konto	OA	AK	PodOA	PodAK	VDok	BrDok	Datum	Opis knjiženja	Duguje	Potražuje
PRISAS	000995	63000					PRISAS	000993	19.12.2018.	PRISAS/000993 od 19.12.2018	112.500,00	0,00
PRISAS	000995	49000					PRISAS	000993	19.12.2018.	PRISAS/000993 od 19.12.2018	0,00	112.500,00
SALDO:											112.500,00	112.500,00
Kontirao: _____						Knjižio: _____						

Izvor: Poduzeće Plamen d.o.o.

Slika broj 4 i 5 prikazuje evidentiranje ulaza gotovih proizvoda na skladište iz odjela montaže, koje prati isprava Interna primo-predatnica. Kada je dovršen proces proizvodnje, pogon predaje radni nalog knjigovodstvu, knjigovodstvo na temelju radnog naloga radi obračun proizvodnje. Pogon ispostavlja predatnicu kojom se gotovi proizvodi dopremaju iz proizvodnje na skladište gotovih proizvoda, a pogonsko knjigovodstvo na temelju obračuna iz radnog naloga izdaje predatnicu i razdužuje pogon za troškove uložene u proizvodnju, a zadužuje skladište gotovih proizvoda. U troškove uložene u proizvodnju ulazi direktni materijal, direktni rad, opći troškovi proizvodnje koji se raspoređuju prema određenom ključu na proizvode. Iz Interne primo-predatnice je vidljivo da je dovršeno 75 komada peći Slavonac smeđa lijeva, koje predaje montaža skladištu gotovih proizvoda. Na temelju interne primo-predatnice proknjiženo je temeljnicom broj 000993 u financijskom računovodstvu 19.12.2018. zaduženje zaliha gotovih proizvoda u iznosu 112.500,00 kn, a razdužuju se zalihe proizvodnje u tijeku za 112.500,00 kuna.

Izlaz gotovih proizvoda iz skladišta prilikom prodaje gotovih proizvoda sa skladišta prati knjigovodstvena isprava račun. Račun je isprava koja služi za evidentiranje prodaje gotovih proizvoda u financijskom računovodstvu.

Slika broj 6 – Prodaja gotovih proizvoda

Plamen d.o.o Njemačka 36, 34000 Požega Telefon : 034 254 600-centrala, 034 254 602-tajnica Fax : 034 254 710 034-254-727 OIB: 02367452074 plamen@plamen.hr, www.plamen.hr IBAN : HR2625000091102134447								
		Godina : 2018 18.12.2018 14:23:01 Str : 1 / 2						
Šifra partnera 1988 Mjesto izd.: Požega, vrijeme izd: 18.12.2018 14:23:01 Model: 02 2018-430010249-19887 Datum 18.12.2018 Valuta 21.12.2018 Odjel Skladište gotovih proizvoda		FRIGO & CO D.O.O. Gospodarska 29A 42000 VARAŽDIN OIB partnera 90449789256						
<h2 style="text-align: center;">RAČUN R1</h2> <h3 style="text-align: center;">1024/43/2</h3>								
Rbr	Šifra	Opis	Bar-kod	JMJ	Količina	Cijena	Rabat	Iznos
1.	008308	GLAS FRANKLIN	3859889472074	KOM	15.00	2,900.00	17.00	36,105.00
2.	016307	TRENK	3859892186265	KOM	10.00	1,500.00	17.00	12,450.00
3.	016105	DORA 8 N zelena	3859892186173	KOM	4.00	1,690.00	17.00	5,610.80
4.	016153	DORA 10 N zelena	3859892186227	KOM	4.00	1,790.00	17.00	5,942.80
5.	026850	CALOREX 60 N braun	3859892186746	KOM	5.00	3,040.00	17.00	12,616.00
6.	023223	PLAMEN 850 GLAS N krem-desni,sa dva otvora	3859892186593	KOM	6.00	3,450.00	17.00	17,181.00
7.	016707	SLAVONAC smeđi-lijevi	3859892186296	KOM	4.00	2,310.00	17.00	7,669.20
8.	027407	AURORA - crno emajlirana	3859892186777	KOM	1.00	2,680.00	17.00	2,224.40
9.	026622	NERA	3859892186692	KOM	1.00	4,080.00	17.00	3,386.40
10.	011243	TENA	3859889472609	KOM	8.00	3,000.00	17.00	19,920.00
11.	024606	AMITY 3 N	3859892186678	KOM	6.00	2,520.00	17.00	12,549.60
TOTAL:					64.00			135,655.20
						PRIJEVOZ 1.50 %		-2,034.83
						CASSA SCONTO 6.00 %		-8,017.22
					PDV	125,603.15 x 25.00 % =		31,400.79
Slovima: stopedesetsedamitiisućatri HRK i devedesetčetiri Lipa							Ukupno HRK	157,003.94
Fakturirao/la: ŠTEIB MIRELA				FISKALIZACIJA IF 001024 18.12.2018				
Paritet: FCA Plamen POŽEGA				Narudžba: 1801419 17.12.2018				
				Bruto masa: 8.086,00 kg (Neto masa: 7.441,00 kg)				
				Vozilo: VŽ 835-NE/VŽ 928-LL AP GRĐAN/ DRAŽEN PUČAK				
Račun ispostavio :							Kontrolirao:	
ŠTEIB MIRELA				M.P.				
Plamen d.o.o. , upisan u trgovačkom sudu u Slavonskom brodu, OIB: 02367452074 Temeljni kapital: 103.230.000,00 kn (uplaćen u cijelosti)								
HR2625000091102134447 (Addiko Bank d.d., Zagreb)			HR112340009110196302 (Privredna banka d.d., Zagreb)			HR9225030071100045367 (Sberbank d.d., Zagreb)		
HR2524020061100074541 (Erste & Steiermärkische Bank d.d., Rijeka)			HR6423850021120010976 (Podravska banka d.d., Koprivnica)			HR2123900011100312591 (Hrvatska poštanska banka d.d., Zagreb)		
PREDSJEDNIK NADZORNOG ODBORA: JOSIP GALIĆ				UPRAVA: PREDSJEDNIK: MILAN MATIJEVIĆ ČLAN: FILIP MATIJEVIĆ				

Izvor: Poduzeće Plamen d.o.o.

Slika broj 7 – Evidentiranje prodaje gotovih proizvoda

Plamen d.o.o, Njemačka 36, Požega, OIB : 02367452074
 Tel: 034 254 600-centrala, Fax: 034 254 710 034-254-727, Web: www.plamen.hr, e-mail: plamen@plamen.hr

IZLAZ

Temeljnica TEM 30095

VTem	BrTem	Konto	OA	AK	PodOA	PodAK	VDok	BrDok	Datum	Opis knjiženja	Duguje	Potražuje
TEM	30095	70000					FAK	01024	18.12.2018.	Izlaz gotove robe - Domaća prodaja	107.400,00	0,00
TEM	30095	63000					FAK	01024	18.12.2018.	Izlaz gotove robe - Domaća prodaja	0,00	107.400,00
SALDO:											107.400,00	107.400,00

Kontirao: _____ Knjižio: _____

Izvor: Poduzeće Plamen d.o.o.

Slika broj 6 i 7 prikazuje prodaju gotovih proizvoda. Kada kupci naruče proizvode, skladište izdaje gotove proizvode i otpremnicu. Otpremnica služi financijskom knjigovodstvu za ispostavljanje računa, koji se šalje kupcima. Na slici broj 6 vidljiv je račun. Račun ima oznaku R1 jer je poduzeće Plamen d.o.o. u sustavu PDV-a. Poduzeće Plamen prodalo je 64 komada proizvoda 18.12.2018.g. tvrtci FRIGO&CO d.o.o. Valuta plaćanja ili rok za plaćanje proizvoda je 21.12.2018. Na računu je navedena prodajna cijena, te je odobren rabat na sve proizvode u iznosu 17,00 kuna. Iznos računa s PDV-om je 157.003,94 kuna, a iznos PDV-a je 31.400,79 kuna. Na temelju računa knjiži se prodaja gotovih proizvoda, prihodi od prodaje se evidentiraju po prodajnoj cijeni. Prilikom knjiženja prodaje knjiži se i smanjenje zaliha gotovih proizvoda koje se vidi na slici broj 7, smanjenje zaliha proknjiženo je 18.12.2018.g. na temelju temeljnice, zalihe gotovih proizvoda smanjuju se po trošku proizvodnje za 107.400,00 kuna, a priznaju se rashodi u iznosu 107.400,00 kuna.

5.4. Zalihe u financijskim izvještajima u poduzeću Plamen

Neki od financijskih izvještaja u kojima se nalaze zalihe su bilanca i račun dobiti i gubitka. Evidencija zaliha te kretanje zaliha utječe na rezultate financijskih izvještaja.

U bilanci se zalihe nalaze u kratkotrajnoj imovini, zalihe sirovina i materijala koje ulaze u proces proizvodnje evidentiraju se po trošku nabave, i vode po metodi prosječnih ponderiranih cijena, a zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda vode se prema planskim cijenama.

Prilikom prodaje zaliha one utječu na račun dobiti i gubitka tako da se evidentira prihod od prodaje, i smanjenje zaliha kao rashod, razlika između prihoda i rashoda od zaliha je marža.

5.4.1. Zalihe proizvodnje i gotovih proizvoda u bilanci od poduzeća Plamen d.o.o.

Prema prilogu 1 vidljivo je da je bilanca poduzeća Plamen d.o.o. u ravnoteži. Iznos aktive i pasive u 2016.g. je 285.321.007 kn, a u 2017.g. iznos aktive i pasive je 281.726.259 kn. Najveći dio aktive čine dugotrajna i kratkotrajna imovina. Dugotrajna nematerijalna imovina se smanjila u 2017.g. u odnosu na 2016.g. zbog obračuna amortizacije na ulaganja u tuđu imovinu. Dugotrajna materijalna imovina je imala promjene samo u strukturi bilance, stavke građevinskih objekata, postrojenja i opreme, alata, pogonskog inventara i transportne imovine su se smanjile zbog obračuna amortizacije, a povećala su se ulaganja u materijalnu imovinu pod stavkom materijalna imovina u pripremi. U kratkotrajnoj imovini najveći udio imaju zalihe. Od zaliha poduzeće Plamen ima zalihe sirovina i materijala, proizvodnje u tijeku, zalihe gotovih proizvoda i trgovačke robe. Poduzeće Plamen je proizvođačko poduzeće zbog toga je vrlo bitno praćenje zaliha na skladištu da bi se omogućila neometana proizvodnja, te da bi proizvodi na vrijeme bili isporučeni kupcima. Poduzeće Plamen vodi zalihe sirovina i materijala po metodi prosječnih ponderiranih cijena, a zalihe proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda po metodi standardnih cijena. Zalihe sirovina i materijala u 2017.g. u odnosu na 2016.g. su se smanjile za 293.626 kn. Zbog povećanja proizvodnje povećale su se zalihe proizvodnje u tijeku za 1.975.101 kn. Zalihe gotovih proizvoda su se smanjile za 6.710.447 kn. U pasivi najveći udio ima stavka kapital i rezerve. Upisani kapital u 2017.g. iznosi 103.230.000 kn. Dugoročne obveze su se povećale za 14.243.209. Kratkoročne obveze su se smanjile za 29.257.741 kn zbog podmirenja obveza prema bankama i dobavljačima. Zalihe imaju utjecaj na pasivu prilikom naručivanja sirovina i materijala jer se povećavaju obveze prema dobavljačima.

5.4.2. Zalihe proizvodnje i gotovih proizvoda u RDG – u od poduzeća Plamen d.o.o.

U prilogu broj 2 prikazan je račun dobiti i gubitka poduzeća Plamen. U RDG-u najveći udio imaju poslovni prihodi i poslovni rashodi. Zalihe ulaze u račun dobiti i gubitka tek kada se proizvodi prodaju. Na poslovne prihode zalihe utječu prilikom prodaje proizvoda, kada poduzeće ostvaruje prihod od prodaje. Poslovni prihodi su se povećali u 2017.g. u odnosu na 2016.g. za 12.910.025 kn, jedan od razloga povećanja poslovnih prihoda je povećanje prihoda od prodaje. Prihodi od prodaje se odnose na prodaju zaliha gotovih proizvoda i zaliha trgovačke robe. Poslovne rashode čine stavke promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda, materijalni troškovi, troškovi osoblja, amortizacija, ostali troškovi te rezerviranja. Stavka u RDG-u promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda u 2017.g. iznosi 4.705.063 kn, ona prikazuje promjenu proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda tijekom razdoblja, prikazuje povećanje i smanjenje zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda u odnosu na početno stanje. U materijalne troškove ulaze svi troškovi vezani za zalihe, koji se priznaju u trenutku prodaje proizvoda. Materijalne troškove čine troškovi sirovina i materijala, troškovi prodane robe i ostali vanjski troškovi. Sirovine i materijal kad se utroše u proizvodnji njihova vrijednost ulazi u vrijednost gotovih proizvoda. Troškovi sirovina i materijali su se povećali u 2017.g. u odnosu na 2016.g. za 12.819.539 kn. Troškovi prodane robe su također povećani u 2017.g. u odnosu na 2016.g. za 347.217 kn. Financijski prihodi su se povećali u 2017.g. u odnosu na 2016.g. za 317.921 kn, a financijski rashodi su se smanjili u 2017.g. u odnosu na 2016.g. za 539.556 kn. Poduzeće je u 2017.g. ostvarilo dobit prije oporezivanja u iznosu 19.787.908 kn i platilo je porez na dobit po stopi od 18% u iznosu 3.585.967 kn. Neto dobit je bruto dobit nakon odbitka poreza u 2017.g. u iznosu 16.201.941 kuna.

Prihodi od prodaje se evidentiraju prilikom prodaje proizvoda, rashodi se također priznaju u trenutku prodaje proizvoda tako da se zalihe smanjuju i evidentiraju kao trošak.

6. ZAKLJUČAK

Zalihe su kratkotrajna imovina nekog poduzeća, nalaze se u Bilanci u kratkotrajnoj imovini, najčešće se evidentiraju prema trošku nabave. Zalihe u proizvođačkom poduzeću se dijele na zalihe gotovih proizvoda, proizvodnje u tijeku. Zalihe gotovih proizvoda obuhvaćaju proizvodi koji su završeni u proizvodnji i namijenjeni su prodaji. Zalihe proizvodnje u tijeku čine proizvodi koji su u procesu proizvodnje i nisu još završeni.

Kada se zalihe sirovina i materijala utroše u proizvodnji, vrijednost troška sirovina i materijala ulazi u vrijednost zaliha gotovih proizvoda. Troškovi koji nastanu u procesu proizvodnje raspoređuju se na zalihe gotovih proizvoda elementima kalkulacije. Izrada kalkulacije cijene proizvodnje je postupak raspoređivanja troškova proizvodnje sa mjesta troška na proizvode. Da bi se znala količina zaliha na skladištu i cijena po kojoj se vode zalihe koriste se različite metode praćenja zaliha. Najčešće korištene metode praćenja zaliha su FIFO, LIFO, PPC, te praćenje zaliha po standardnim cijenama.

Poslovne knjige predstavljaju skup evidencija o poslovanju nekog subjekta. Osnovne poslovne knjige su dnevnik i glavna knjiga. Zalihe se u dnevniku evidentiraju tako da se navede redni broj promjene, naziv konta, šifra konta te duguje ili potražuje ovisno o strani kojoj pripada. U glavnoj knjizi zalihe se evidentiraju na kontu 600 zalihe proizvodnje u tijeku i 630 zalihe gotovih proizvoda. Kada se završi proizvodnja proizvodi se prenose na skladište. Nakon zaprimanja zaliha na skladište zalihe se mogu prodati. Prodaja zaliha evidentira se kao prihod od prodaje, kupci i obveza za PDV, a nakon evidentiranja prihoda moraju se i smanjiti zalihe koje se evidentiraju kao rashod prodanih proizvoda.

Financijski izvještaji na koje zalihe imaju najveći utjecaj su Bilanca i RDG. U bilanci se zalihe nalaze u kratkotrajnoj imovini, a prilikom prodaje zaliha one utječu na RDG tako što postaju poslovni prihod tj. prihodi od prodaje i postaju poslovni rashodi kada se evidentira smanjenje zaliha. Od ostalih financijskih izvještaja na koje utječu zalihe je izvještaj o novčanom toku, na njega zalihe utječu kada kupac plati proizvode koje je naručio.

U poduzeću Plamen d.o.o. zalihe proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda evidentiraju se po planskim cijenama, a pri obračunu proizvodnje svode se na stvarni trošak kroz odstupanja od planskih cijena.

LITERATURA

Knjige:

1. Brkanić et. al. (2012) *Računovodstvo poduzetnika s primjerima knjiženja*. IX izmijenjena i dopunjena naklada. Zagreb: RRIF
2. Brkanić et. al. (2014) *Računovodstvo poduzetnika s primjerima knjiženja*. X izmijenjena i dopunjena naklada. Zagreb: RRIF
3. Gulin, D. i Žager, L. (2010) *Računovodstvo*. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu
4. Belak et. al. (2009) *Računovodstvo proizvodnje*. II dopunjeno izdanje. Zagreb: RRIF
5. F. Megis, R. i B. Megis, W. (1993.). *Računovodstvo: temelj poslovnog odlučivanja*. deveto izdanje. Zagreb: MATE d.o.o.
6. Očko, J. (2016) *Upravljanje radnim kapitalom: priručnik za kontinuirano optimiranje zaliha, potraživanja i obveza*. Zagreb: Kontroling Kognosko d.o.o.

Časopisi:

7. Habek, M. (2005) Godišnji obračun proizvodnje – zalihe i rashodi. *Računovodstvo, revizija i financije*, 05 (3), str. 57-65.
8. Horvat-Jurjec, K. (2006) Praćenje troškova u računovodstvu proizvodnje. *Računovodstvo, revizija i financije*, 06 (10), str. 50-59.
9. Trcović, E. (2012) Primjena dodatne kalkulacije u proizvodnji. *Računovodstvo, revizija i financije*, 12 (7), str. 59-68.
10. Trcović, E. (2007) Računovodstveno evidentiranje gotovih proizvoda. *Računovodstvo, revizija i financije*, 07 (3), str. 68-73.

Web stranice:

11. Zakon o računovodstvu (NN 16/18)
URL: <https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu>
12. Međunarodni računovodstveni standardi
MRS 2. URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1993_04_36_672.html
13. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja
HSFI 10. URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_08_86_1709.html

14. Božić, D. (2011) Upravljanje zalihama. URL: [http://e-student.fpz.hr/Predmeti/U/Upravljanje_zalihama_\(1\)/Materijali/Predavanje_DBozic.pdf](http://e-student.fpz.hr/Predmeti/U/Upravljanje_zalihama_(1)/Materijali/Predavanje_DBozic.pdf)
[pristup: 15.06.2019.]
15. Plamen d.o.o. URL: <http://www.plamen.hr/hr/> [pristup: 05.05.2019.]

POPIS TABLICA

Tablica broj 1: Kalkulacija ekvivalentnih brojeva.....	9
Tablica broj 2: Evidentiranje zaliha po metodi FIFO.....	10
Tablica broj 3: Evidentiranje zaliha po metodi PPC.....	11
Tablica broj 4: Evidentiranje zaliha po metodi LIFO.....	12
Tablica broj 5: Evidentiranje zaliha u dnevniku.....	13
Tablica broj 6: Evidentiranje zaliha proizvodnje u tijeku u glavnoj knjizi.....	14
Tablica broj 7: Evidentiranje zaliha gotovih proizvoda u glavnoj knjizi.....	15
Tablica broj 8: Knjiženje prodaje gotovih proizvoda u dnevniku.....	20
Tablica broj 9: Utjecaj zaliha na bilancu.....	23
Tablica broj 10: Utjecaj prodaje zaliha na bilancu.....	23
Tablica broj 11: Utjecaj prodaje zaliha na RDG.....	24
Tablica broj 12: Utjecaj zaliha na izvještaj o novčanom toku.....	25

POPIS SHEMA

Shema broj 1: Knjiženje zaliha u procesu proizvodnje.....	5
Shema broj 2: Izvori podataka za obračun proizvodnje.....	6
Shema broj 3: Obračun dovršene proizvodnje.....	7
Shema broj 4: Prodaja gotovih proizvoda iz skladišta.....	18
Shema broj 5: Prodaja dovršenih proizvoda izravno iz proizvodnje.....	19
Shema broj 6: Knjiženje rashoda prodanih proizvoda.....	21
Shema broj 7: Knjiženje prihoda u trenutku prodaje proizvoda.....	21
Shema broj 8: Povezanost zaliha u Bilanci i RDG-u.....	24

POPIS SLIKA

Slika broj 1: Podjela poslovnih knjiga.....	12
Slika broj 2: Analitička evidencija zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda.....	15
Slika broj 3: Struktura Bilance.....	22
Slika broj 4: Ulaz gotovih proizvoda na skladište.....	28
Slika broj 5: Knjiženje ulaza gotovih proizvoda na skladište.....	29
Slika broj 6: Prodaja gotovih proizvoda.....	30
Slika broj 7: Evidentiranje prodaje gotovih proizvoda.....	31

POPIS FORMULA

Formula broj 1: Izračun troškova prema obračunskoj jedinici.....	9
Formula broj 2: Izračun prosječnog troška zaliha.....	11

POPIS PRILOGA

Prilog broj 1: Zalihe proizvodnje i gotovih proizvoda u bilanci od poduzeća Plamen d.o.o....	40
Prilog broj 2: Zalihe proizvodnje i gotovih proizvoda u RDG-u od poduzeća Plamen d.o.o.....	43

KRATICE

FIFO – prva cijena ulaza, prva izlaza

LIFO – posljednja cijena ulaza, prva izlaza

PPC – prosječne ponderirane cijene

RIF – računovodstvo i financije

P.S. – početno stanje

kn – kuna

tj. – to jest

PDV – porez na dodanu vrijednost

itd. – i tako dalje

MRS – Međunarodni računovodstveni standard

kom – komad

RDG – račun dobiti i gubitka

PRILOZI

Prilog broj 1 - Zalihe proizvodnje i gotovih proizvoda u bilanci od poduzeća Plamen d.o.o.

BILANCA stanje na dan 31.12.2017.

Obrazac POD-BIL

Obveznik: 02367452074; PLAMEN D.O.O.				
Naziv pozicije	AOP oznaka	Rbr. bilješke	2016.	2017.
1	2	3	4	5
AKTIVA				
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	001			
B) DUGOTRAJNA IMOVINA (AOP 003+010+020+031+036)	002		210.432.955	216.962.545
I. NEMATERIJALNA IMOVINA (AOP 004 do 009)	003		2.168.380	1.167.589
1. Izdaci za razvoj	004			
2. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	005		2.168.380	1.167.589
3. Goodwill	006			
4. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine	007			
5. Nematerijalna imovina u pripremi	008			
6. Ostala nematerijalna imovina	009			
II. MATERIJALNA IMOVINA (AOP 011 do 019)	010		169.537.504	162.216.469
1. Zemljište	011		13.387.869	13.387.869
2. Građevinski objekti	012		18.945.692	16.873.641
3. Postrojenja i oprema	013		133.812.789	127.269.712
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	014		3.367.914	2.707.585
5. Biološka imovina	015			
6. Predujmovi za materijalnu imovinu	016			
7. Materijalna imovina u pripremi	017			1.954.422
8. Ostala materijalna imovina	018		23.240	23.240
9. Ulaganje u nekretnine	019			
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA (AOP 021 do 030)	020		37.596.368	52.613.405
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	021		36.600.000	36.600.000
2. Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe	022			
3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	023			15.000.000
4. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom	024			
5. Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom	025			
6. Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom	026			
7. Ulaganja u vrijednosne papire	027		211.505	410.270
8. Dani zajmovi, depoziti i slično	028		784.863	603.135
9. Ostala ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela	029			
10. Ostala dugotrajna financijska imovina	030			
IV. POTRAŽIVANJA (AOP 032 do 035)	031		26.581	0

1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	032		
2. Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom	033		
3. Potraživanja od kupaca	034		
4. Ostala potraživanja	035	26.581	
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	036	1.104.122	965.082
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA (AOP 038+046+053+063)	037	74.830.444	64.147.219
I. ZALIHE (AOP 039 do 045)	038	30.545.795	25.145.069
1. Sirovine i materijal	039	4.643.839	4.350.213
2. Proizvodnja u tijeku	040	4.599.603	6.574.704
3. Gotovi proizvodi	041	20.880.724	14.170.277
4. Trgovačka roba	042	299.837	20.757
5. Predujmovi za zalihe	043	121.792	29.118
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	044		
7. Biološka imovina	045		
II. POTRAŽIVANJA (AOP 047 do 052)	046	20.523.765	15.554.193
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	047		
2. Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom	048		
3. Potraživanja od kupaca	049	16.736.560	14.887.055
4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	050	102.728	99.685
5. Potraživanja od države i drugih institucija	051	3.679.908	560.826
6. Ostala potraživanja	052	4.569	6.627
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA (AOP 054 do 062)	053	16.698.422	15.836.282
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	054		
2. Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe	055		
3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	056	16.188.227	15.578.213
4. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom	057		
5. Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom	058		
6. Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom	059		
7. Ulaganja u vrijednosne papire	060		
8. Dani zajmovi, depoziti i slično	061	508.406	255.683
9. Ostala financijska imovina	062	1.789	2.386
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	063	7.062.462	7.611.675
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	064	57.608	616.495
E) UKUPNO AKTIVA (AOP 001+002+037+064)	065	285.321.007	281.726.259
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	066	26.830.112	27.943.585
PASIVA			
A) KAPITAL I REZERVE (AOP 068 do 070+076+077+081+084+087)	067	127.433.121	138.110.061
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	068	85.250.000	103.230.000
II. KAPITALNE REZERVE	069	2.792.364	2.792.364
III. REZERVE IZ DOBITI (AOP 071+072-073+074+075)	070	0	0
1. Zakonske rezerve	071		
2. Rezerve za vlastite dionice	072	675.000	
3. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	073	675.000	

4. Statutarne rezerve	074		
5. Ostale rezerve	075		
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	076	9.379.977	9.379.976
V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI (AOP 078 do 080)	077	0	0
1. Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju	078		
2. Učinkoviti dio zaštite novčanih tokova	079		
3. Učinkoviti dio zaštite neto ulaganja u inozemstvu	080		
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK (AOP 082-083)	081	11.996.381	6.505.780
1. Zadržana dobit	082	11.996.381	6.505.780
2. Preneseni gubitak	083		
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (AOP 085-086)	084	18.014.399	16.201.941
1. Dobit poslovne godine	085	18.014.399	16.201.941
2. Gubitak poslovne godine	086		
VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	087		
B) REZERVIRANJA (AOP 089 do 094)	088	6.134.013	5.361.564
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	089	6.134.013	5.361.564
2. Rezerviranja za porezne obveze	090		
3. Rezerviranja za započete sudske sporove	091		
4. Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	092		
5. Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	093		
6. Druga rezerviranja	094		
C) DUGOROČNE OBVEZE (AOP 096 do 106)	095	36.275.743	50.518.952
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	096		
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	097		
3. Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom	098		
4. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom	099		
5. Obveze za zajmove, depozite i slično	100		
6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	101	35.925.819	50.284.748
7. Obveze za predujmove	102		
8. Obveze prema dobavljačima	103		
9. Obveze po vrijednosnim papirima	104		
10. Ostale dugoročne obveze	105	349.924	234.204
11. Odgođena porezna obveza	106		
D) KRATKOROČNE OBVEZE (AOP 108 do 121)	107	115.247.875	85.990.404
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	108		
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	109		
3. Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom	110		
4. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom	111		
5. Obveze za zajmove, depozite i slično	112		
6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	113	90.915.796	62.017.529
7. Obveze za predujmove	114	1.151.855	1.833.535
8. Obveze prema dobavljačima	115	15.570.279	13.293.730
9. Obveze po vrijednosnim papirima	116		
10. Obveze prema zaposlenicima	117	3.924.122	4.014.553
11. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	118	1.837.334	2.015.682

12. Obveze s osnove udjela u rezultatu	119		215.730	249.730
13. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji	120			
14. Ostale kratkoročne obveze	121		1.632.759	2.565.645
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	122		230.255	1.745.278
F) UKUPNO – PASIVA (AOP 067+088+095+107+122)	123		285.321.007	281.726.259
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	124		26.830.112	27.943.585

Izvor: Poduzeće Plamen d.o.o.

Prilog broj 2 – Zalihe proizvodnje i gotovih proizvoda u RDG – u od poduzeća Plamen d.o.o.

RAČUN DOBITI I GUBITKA
za razdoblje 01.01.2017. do 31.12.2017.

**Obrazac
POD-RDG**

Obveznik: 02367452074; PLAMEN D.O.O.				
Naziv pozicije	AOP oznaka	Rb r. bilje ške	2016.	2017.
1	2	3	4	5
I. POSLOVNI PRIHODI (AOP 126 do 130)	125		162.388.225	175.298.250
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	126			
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	127		158.425.126	172.691.461
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	128		1.283.463	53.136
4. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	129			
5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	130		2.679.636	2.553.653
II. POSLOVNI RASHODI (AOP 132+133+137+141+142+143+146+153)	131		140.744.454	152.935.253
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	132		5.141.170	4.705.063
2. Materijalni troškovi (AOP 134 do 136)	133		77.956.788	91.164.175
a) Troškovi sirovina i materijala	134		63.413.618	76.233.157
b) Troškovi prodane robe	135		527.943	875.160
c) Ostali vanjski troškovi	136		14.015.227	14.055.858
3. Troškovi osoblja (AOP 138 do 140)	137		32.227.794	33.356.127
a) Neto plaće i nadnice	138		20.885.046	21.789.982
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	139		6.729.658	6.805.137
c) Doprinosi na plaće	140		4.613.090	4.761.008
4. Amortizacija	141		15.750.178	16.321.159
5. Ostali troškovi	142		6.436.625	6.357.713
6. Vrijednosna usklađenja (AOP 144+145)	143		0	0
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine	144			
b) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	145			
7. Rezerviranja (AOP 147 do 152)	146		2.924.977	969.084
a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	147		2.924.977	
b) Rezerviranja za porezne obveze	148			
c) Rezerviranja za započete sudske sporove	149			
d) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	150			
e) Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	151			
f) Druga rezerviranja	152			969.084

8. Ostali poslovni rashodi	153		306.922	61.932
III. FINANCIJSKI PRIHODI (AOP 155 do 164)	154		1.857.673	2.175.594
1. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	155			
2. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesima	156			
3. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova poduzetnicima unutar grupe	157			
4. Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	158		715.449	1.096.567
5. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	159			
6. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova	160			
7. Ostali prihodi s osnove kamata	161		231.621	181.018
8. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	162		910.603	898.009
9. Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	163			
10. Ostali financijski prihodi	164			
IV. FINANCIJSKI RASHODI (AOP 166 do 172)	165		5.290.239	4.750.683
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	166			
2. Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe	167			
3. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	168		5.290.239	4.750.683
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	169			
5. Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	170			
6. Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)	171			
7. Ostali financijski rashodi	172			
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	173			
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	174			
VII. UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	175			
VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	176			
IX. UKUPNI PRIHODI (AOP 125+154+173 + 174)	177		164.245.898	177.473.844
X. UKUPNI RASHODI (AOP 131+165+175 + 176)	178		146.034.693	157.685.936
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (AOP 177-178)	179		18.211.205	19.787.908
1. Dobit prije oporezivanja (AOP 177-178)	180		18.211.205	19.787.908
2. Gubitak prije oporezivanja (AOP 178-177)	181		0	0
XII. POREZ NA DOBIT	182		196.806	3.585.967
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (AOP 179-182)	183		18.014.399	16.201.941
1. Dobit razdoblja (AOP 179-182)	184		18.014.399	16.201.941
2. Gubitak razdoblja (AOP 182-179)	185		0	0

Izvor: Poduzeće Plamen d.o.o.

IZJAVA O AUTORSTVU RADA

Ja, **Magdalena Marčinković**, pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor završnog/diplomskog rada pod naslovom **Računovodstveno praćenje zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda na primjeru poduzeća Plamen d.o.o.** te da u navedenom radu nisu na nedozvoljen način korišteni dijelovi tuđih radova.

U Požegi, 09.07.2019.

Magdalena Marčinković
